



Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Fajl Interistituzzjonali:
2023/0337 (NLE)
2023/0338 (NLE)

Brussell, 8 ta' Diċembru 2023
(OR. en)

13573/23
ADD 2

LIMITE

ACP 89
WTO 145
COAFR 328
RELEX 1106

ATTI LEGISLATTIVI U STRUMENTI OĦRA

Suġġett: Ftehim ta' Sħubija Ekonomika bejn l-Unjoni Ewropea, minn naħa waħda, u r-
Repubblika tal-Kenja, Membru tal-Komunità tal-Afrika tal-Lvant, min-naħa l-
oħra

MATRIĊI TA' ŻVILUPP TAL-FSE 11 TA' SETTEMBRU 2015

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
II-Kuritur tat-Tramuntana Nru 1 (Mombasa-Malaba-Katuna)	L-Iżvilupp tal-Port ta' Mombasa (MPDP)	II-Kenja	II-Burundi, I-Uganda, ir-Rwanda u t-Tanzanija	L-Istudji ta' Fattibbiltà u l-pjanijiet dettaljati tal-proġetti tlestew u l-fażi 1 tinsab għaddejja attwalment u l-finanzjament ta' fażi 2 huwa disponibbli	1 375,00			-	885,00	690,00	5 snin	II-modernizzazzjoni tal-infrastrutturi tal-port biex tippermetti l-waqfa fil-port ta' bastimenti akbar u biex jitjeb il-kummerċ - Dan jinkludi l-iżvilupp ta' terminal gdid Nru 23 għall-irmigġ ta' kontejners b'kost ta' USD 300 miljun. II-konverżjoni tal-irmigġi konvenzjonali ta' merkanzija minn Nru 11 sa Nru 14 f'irmigġi ta' kontejners b'kost ta' USD 73 miljun. Ir-rilokazzjoni tat-terminal taż-Żejt ta' Kipevu b'USD 152 miljun. L-iżvilupp tal-Freeport ta' Dongo Kundu b'kost ta' USD 300 miljun. Thammil tal-Kanal b'USD 60 miljun

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Il-Port Xott ta' Voi	Il-Kenja	Il-Burundi, l-Uganda, ir-Rwanda u t-Tanzanija	L-istudju tal-fattibbiltà sar	104,00					81,12	4 snin	Biex titnaqqas il-kongestjoni tal-Port ta' Mombasa u tal-punt ta' tranzitu reġjonali. 97 tomna ta' art disponibbli.
	Żvilupp taċ-Ċentru tal-Bastimenti tal-Kontejners	It-Tanzanija/Žanzibar	Il-Kenja, l-Uganda	L-istudju tal-proġett diġà tlesta	212,00						5 snin	Il-faċilitazzjoni tat-trasbord u konnessjoni tajba tul il-kosta tal-EAC u f'portijiet ta' destinazzjoni tal-kontejners tal-art
	L-iżvilupp tal-Port ta' Kisumu u tal-Portijiet ohrajn tal-Lag Victoria											
	L-iżvilupp ta' kuritur tat-trasport ġdid minn Lamu sal-Etjopja u s-Sudan t'Isfel	Il-Kenja	Il-Kenja, ir-Rwanda, l-Uganda, it-Tanzanija, u l-Burundi	Mibdi	22 000,00			30,00	21 170,00		5 snin	L-iżvilupp tal-Port ta' Lamu, Network ta' Toroq, 3 Ajruporti Internazzjonali, Raffinerija taż-Żejt, Pipeline u 3 Lokalitajiet Turistiċi għal trasport ferrovjarju effiċjenti li jgħaqqad il-Port ta' Lamu mas-Sudan t'Isfel u mal-Etjopja

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	It-twessigh tal-baċir tal-port u l-Kostruzzjoni ta' terminal tal-kontejners fil-Port ta' Bujumbura	Il-Burundi	Il-Burundi, it-Tanzanija u r-Rwanda	L-istudji tal-fattibbiltà tlestew	19,00	-	-	-	19,00	14,82		Dan il-proġett se jippermetti l-Kostruzzjoni fil-Port ta' Bujumbura ta' Breakwater fid-Dhul tal-Port u r-Riabilitazzjoni tat-Terminal taz-Żejt
	Kostruzzjoni ta' tarzna fil-port ta' Bujumbura	Il-Burundi	Il-Kenja, it-Tanzanija, l-Uganda, ir-Rwanda	Jinsabu ghaddejjin studji tal-fattibbiltà disponibbli (fil-Pjan Regulatorju tal-Portijiet)	7,00	-	-	-	7,00	5,46		It-titjib tal-attezzaturi tal-garr, il-kostruzzjoni ta' maħzen, it-tkabbir ta' baċiri, il-kostruzzjoni ta' bini ġdid għall-awtoritajiet tal-port. Il-kost irid jiġi ddeterminat. Rinnovazzjoni tal-flotta, il-kostruzzjoni ta' bastimenti ġodda, it-titjib tas-sikurezza tan-navigazzjoni.

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Kostruzzjoni tal-Port ta' Bukasa u ta' bastimenti assoċjati miegħu biex jagħmlu konnessjoni mal-Port ta' Mwanza fit-Tanzanija	L-Uganda	l-Uganda u t-Tanzanija	Ghandu jsir studju tal-fattibbiltà	300,00	-	-	-	300,00	234,00	5 snin	Jippermetti l-aċċess faċli u l-konnessjoni mat-Tanzanija
	L-istabbiliment ta' Imħażen ta' Kontenituri Barra l-Port f' Mombasa u f' Dar es Salaam	Ir-Rwanda	Ir-Rwanda, il-Burundi, il-Kenja, l-Uganda u t-Tanzanija	L-istudji tal-fattibbiltà tlestew kemm għal Mombasa kif ukoll għal Dar es Salaam. L-akkwist tal-art f' Mombasa jinsab fl-istadju finali filwaqt li l-proċess għadu ma tnediex f' Dar es Salaam.	34,00	-	WB u TMEA	-	34,00	26,52	7years	Il-Gvern tar-Rwanda qed jimplimenta dan il-proġett bħala parti mill-proġett ta' faċilitajiet ta' logistika integrati mahsub biex jibdel il-katina Logistika mill-portijiet għaz-zoni interni; it-tnaqqis fil-kostijiet u t-titjib tal-operati.

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	L-izvilupp ta' Port Ġdid fil-Bajja ta' Mwambani Tanga u Musoma Railway	It-Tanzanija	It-Tanzanija, l-Uganda	L-istudju tal-fattibbiltà tlesta f' Novembru, 2012. Wara l-akkwist ta' sejha kompetittiva għall-offerti internazzjonali telliefa skont Design Build Finance (DBF) fis-27 ta' Jannar 2015 ġie deċiż li l-proġett isir f'zewġ fażijiet li jibdew bi proġetti dettaljati indipendenti mix-xogħlijiet ta' kostruzzjoni. It-termini ta' referenza marbuta mal-proġett mistennija jiġu ppubblikati f' Awwissu 2015	500,00	-	-	-	500,00	390,00	3 snin	Il-proġett ferrovjarju huwa parti mill-Proġett Marittimu u Ferrovjarju ta' Tanga (Mwambani) – Arusha - Musoma - New Kampala , li wkoll fih element marittimu għall-izvilupp ta' portijiet godda ta' kapacià għolja f' Mwambani - Tanga, Musoma u Kampala. Il-linja se tiftah il-Kuritur ta' Żvilupp ta' Tanga għall-passaġġ Internazzjonali u se tippromwovi l-kummerċ transfruntier mal-pajjiżi tal-viċinat. Il-linja ferrovjarja se tintuża għat-trasport ta' prodotti tal-agrikoltura u tal-foresti, karbonat tas-sodju, fosfati u prodotti minerali ohra għaċ-ċentri tas-suq. Il-proġett se jstimula wkoll l-evakwazzjoni ta' depożitu enormi tan-nikel li ġie skopert f' Dutwa, madwar 100 km lejn il-Lvant ta' Mwanza u depożitu enormi ta' karbonat tas-sodju fi/qrib il-Lag Natron.

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Bini ta' pipeline taż-zejt minn Kigali sa Bujumbura	Il-Burundi	Ir-Rwanda u l-Burundi	Mhux mibdija	-	-	-	-	-	-		L-istudju ta' fattibbiltà u l-kostruzzjoni għadhom ma bdewx. Il-kostijiet iridu jiġu ddeterminati mill-istudju. Il-BAD aċċetta (USD 579,368) l-appoġġ finanzjarju fil-qafas tal-EAC
	Kostruzzjoni ta' pipeline parallel minn Najrobi sa Eldoret biex tiżdied il-kapaċità ta' ppumpjar	Il-Kenja	Il-Kenja, l-Uganda, ir-Rwanda u l-Burundi	L-istudju tal-fattibbiltà tlesta	194,74	-	-	-	194,74	151,90	5 snin	L-installazzjoni ta' pipeline taż-zejt b' dijametru ta' 14-il pulzier minn Najrobi sa Eldoret
	L-estensjoni tal-Pipeline tal-Petroleum Kenya-Uganda (KUPPE)	Il-Kenja	Il-Kenja u l-Uganda	Il-proġett /l-akkwist pubbliku mibdija	144,94	-	-	-	144,94	113,05	5 snin	Il-kostruzzjoni tal-pipeline taż-zejt Eldoret - Malaba - Kampala biex ikunu żgurati s-sikurezza u l-provvista ta' prodotti taż-zejt lejn l-Uganda, l-installazzjoni ta' pipeline taż-zejt b' dijametru ta' 10 pulzieri għall-fluss invers implimentat miż-żewġ pajjiżi.

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
II-Kuritur Ċentrali Nru 2 (Dar es Salaam - Dodoma - Isaka - Mutukula - Masaka)	L-Iżvilupp tal-Istazzjon tal-Merkanzija Kisarawe (KFS)	It-Tanzanija	Il-Kenja, l-Uganda, ir-Rwanda u l-Burundi	It-TPA qiegħda fil-proċess li tikseb 1 760 tomna għall-iżvilupp ta' proġetti. Il-Kuntratt għat-twettiq ta' Studju tal-Fattibbiltà gie ffirmat fis-17 ta' Settembru 2014 u l-Konsulent issa wasal fi stadju Interim tal-istudju u mistenni li jlestih sal-aħħar ta' Settembru, 2015.	120,00	-	-	-	120,00	93,60	5 snin	Il-proġett se jżid il-kapaċità tal-port ta' Dar es Salaam għall-ġestjoni tat-traffiku fit-Tanzanija u l-pajjiżi ġirien tal-Burundi, ir-Rwanda u l-Uganda.

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Il-kostruzzjoni ta' linja ferrovjarja ta' gauge standard minn Dar es Salaam - Isaka - Kigali /Keza - Gitega - Musongati (1 670 km).	It-Tanzanija, il-Burundi u r-Rwanda	It-Tanzanija, il-Burundi u r-Rwanda	L-Istudju tal-Fattibbiltà rigward il-kostruzzjoni ta' linja ferrovjarja ta' gauge standard minn - Isaka - Kigali /Keza - Gitega - Musongati tlesta bil-finanzjament tal-AfDB (USD 2,80 miljuni). L-Istudju tal-fattibbiltà għal titjib għal linja ferrovjarja ta' gauge standard ta' Dar-Isaka tlesta mill-BNSF taht il-finanzjament kongunt tal-USTDA u l-BNSF (USD 0,9 miljuni). Gie ffinalizzat studju dettaljat dwar l-Inġinerija tal-linja ferrovjarja kollha kemm hi (Dar es Salaam - Isaka - Kigali/Keza - Gitega - Musongati) f'Novembru 2014 taht il-finanzjament tal-AfDB (USD 8,9 miljuni). Il-proġett huwa kkoordinat minn Segretarjat immexxi mit-Tanzanija u r-Rwanda li qed jospitaw is-segretarjat tal-proġett.	5 580,00	-	-	-	5 580,00	4 352,40	8 snin	

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
				Gie rreklutat Konsulent ta' Tranzazzjoni (CPSC) biex jorganizza l-proġett fi sħubijiet pubbliċi-privati (PPP) u jghin fin-negozjati relatati mal-finanzjament. Saret sejha għall-espressjoni ta' interess f' Lulju 2015.								
	Aġġornament tar-rotta Mutukula - Kyaka - Bugene - Kasulo (277 km) għal-livell tal-bitum	It-Tanzanija	It-Tanzanija, il-Burundi, ir-Rwanda u l-Uganda		124,00	-	-	-	124,00	96,72	5 snin	Huwa mehtieg finanzjament għal 124 km biss

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	L-izvilupp ta' rmiġġi 13 u 14 fil-Port ta' Dar es Salaam	It-Tanzanija	Il-Burundi, ir-Rwanda u l-Uganda	Ġie rreklutat Konsulent ta' Tranzazzjoni (CPSC) biex jorganizza l-proġett fi sħubijiet pubbliċi-privati (PPP) u jgħin fin-negozjati relatati mal-finanzjament. Saret sejha għall-espressjoni ta' interess f' Lulju 2015.	400,00	-	-	-	400,00	312,00	3 snin	L-istima tal-kostijiet hija għall-kostruzzjoni u l-akkwist ta' tagħmir
	Titjib fil-portijiet tan-Nofsinhar ta' Mwanza, ta' Kigoma u ta' Kasanga	It-Tanzanija	It-Tanzanija, il-Kenja, l-Uganda, ir-Rwanda u l-Burundi	Studju tal-fattibbiltà għall-Modernizzazzjoni tal-Port ta' Mwanza beda f' Awwissu, 2014 minn Konsulent Royal Haskoning u se jitlesta f' Marzu, 2015. Xoghlijiet ta' modernizzazzjoni jibdew wara t-tlestija tal-istudji	400,00	-	-	-	400,00	312,00	5 snin	

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	<p>Titjib tar-rotta Mpanda – Uvinza – Kanyani (252 km)</p> <p>Din ir-rotta hija parti mill-Kuritur tal-Lvant jiġifieri: Tunduma – Sumbawanga – Mpanda – Kigoma – Nyakanazi (1 286 km). Attivitajiet ekonomiċi tul dan il-kuritur jinkludu l-agrikoltura, it-turiżmu, it-thaffir fil-minjieri, l-industrija tal-injam, is-sajd u l-artiġjanat tad-deheb. Is-sezzjoni tal-kuritur ewlieni tal-Punent tat-Tanzanija, biex jiftah it-Tanzanija ċentrali-tal-Punent u jikkollega mar-reġjuni EAC u COMESA. Dan huwa kollegament importanti mal-kuritur ta' TANZAM, f'Tunduma u mal-Kuritur Ċentrali, f'Nyakanazi.</p>	It-Tanzanija	EAC-SADC-COMESA	Total ta' 50 km minn Mpanda-Mishamo (is-sezzjoni Mpanda-Usumbili (35 km)) jinsabu taht akkwist għal xoghlijiet bil-finanzjament tal-Gvern tat-Tanzanija. Il-kollegament nieqes li jehtieg li jiġi ffinanzjat huwa dak ta' Usumbili-Mishamo-Uvinza-Kanyani 267 km. Studju tal-Fattibbiltà u Disinji tlestew mill-Gvern tat-Tanzanija.	203,46	0	0	0	1,46	202	5 snin	

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Bypass tal-Awtostrada fin-Nofsinhar ta' Dar es Salaam (85.5 km) - Kollegament bejn Dar Port permezz tal-Port Xott proposit ta' Kisarwe u Mlandizi	It-Tanzanija	It-Tanzanija, l-EAC, il-COMESA	L-istudju tal-fattibbiltà u l-proġetti jinsabu ghaddejjin bil-finanzjament tal-Gvern tat-Tanzanija	200	0	0	0	200	156,00	5 snin	L-Awtostrada se tnaqqas il-kongestjoni tal-kuritur tat-trasport ċentrali u żżid l-effiċjenza tal-fluss tat-traffiku lejn u barra mill-belt ta' Dar.
	Titjib tar-Rotta Handeni - Kiberashi - Singida Road (460 km) għal-livell tal-bitum	It-Tanzanija	It-Tanzanija, ir-Rwanda u l-Burundi	L-istudju tal-fattibbiltà u l-proġetti jinsabu ghaddejjin bil-finanzjament tal-Gvern tat-Tanzanija	460,00	-	-	-	460,00	358,80	5 snin	
	Bypass tal-Awtostrada tan-Nofsinhar ta' Dar es Salaam (85,5 km)	It-Tanzanija	It-Tanzanija, il-Burundi u r-Rwanda	L-istudju tal-fattibbiltà u l-proġetti jinsabu ghaddejjin bil-finanzjament tal-Gvern tat-Tanzanija	200,00	-	-	-	200,00	156,00	5 snin	L-Awtostrada se tnaqqas il-kongestjoni tal-kuritur tat-trasport ċentrali u żżid l-effiċjenza tal-fluss tat-traffiku lejn u barra mill-belt ta' Dar.
	Kostruzzjoni tal-Port ta' Rumonge (Studji ta' fattibbiltà u kostruzzjoni)	Il-Burundi	Il-Burundi u t-Tanzanija	L-istudji ta' fattibbiltà disponibbli iżda għadhom ma nbdewx	6,00	-	-	-	6,00	4,68	2011/12 -2014/16	

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Riabilitazzjoni tat-triq Kayonza- Rusumo (92 km)	Ir-Rwanda	Ir-Rwanda u t-Tanzanija	Il-Gvern tar-Rwanda qed jimmobilizza l-fondi mill-JICA u mill-AfDB.	75,45	-	0,45	-	75,00	58,50	3 snin	L-evalwazzjoni tal-proġett min-NEPAD-IPPFJICA tlesta f' Lulju 2015
	Riabilitazzjoni tat-Triq Musanze - Cyanika (24 km)	Ir-Rwanda	Ir-Rwanda u l-Uganda	Studju dettaljat beda f' Marzu 2015. Ghandu jitlesta sa Novembru 2015	26,20	-	0,20	-	26,00	20,28	3 snin	Ghad ma hemmx finanzjament disponibbli ghax-xoghljiet
	Titjib tar-rota Ngoma - Ramiro - Nyanza (130 km f' zewġ lottijiet) . Kollegament mal-Kuritur Ċentrali	Ir-Rwanda	Ir-Rwanda u t-Tanzanija	L-istudju dettaljat tlesta f' Jannar 2015	170,00	-	0,50	-	169,50	132,21	4 snin	Ghad ma hemmx finanzjament disponibbli ghax-xoghljiet
	Il-kostruzzjoni ta' ferry boat fuq il-Lag Tanganika	Il-Burundi	Il-Burundi u t-Tanzanija	Mhux mibdija	12,00	-	-	-	12,00	9,36	2012 - 2016	Ghad ma hemmx finanzjament disponibbli ghax-xoghljiet
	Ir-riabilitazzjoni tat-triq Nazzjonali 6, Muyinga - Kobero	Il-Burundi	Il-Burundi u t-Tanzanija		104,00	-	-	-	104,00	81,12		

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Ir-riabilitazzjoni u l-estensjoni tat-triq Nazzjonali 12 Gitega-Karuzi- Muyinga - Tanzanie	Il-Burundi	Il-Burundi u t-Tanzanja	Disinn dettaljat tlesta	89,60	-	-	-	89,60	69,89		
	Riabilitazzjoni tat-triq Nazzjonali 18, Nyakararo - Mwaro - Gitega	Il-Burundi	Il-Burundi u t-Tanzanja	Disinn dettaljat tlesta	44,80	-	-	-	44,80	34,94		Ghad ma hemmx finanzjament disponibbli ghax-xoghlijiet ghal Mwaro-Gitega
	Ir-riabilitazzjoni tat-triq Nazzjonali 7, Bujumbura –Nyakararo	Il-Burundi	Il-Burundi u t-Tanzanja	Disinn dettaljat tlesta	60,00	-	-	-	60,00	46,80		
	Ir-riabilitazzjoni u l-estensjoni tat-triq Nazzjonali 1, Bujumbura- Kayanza,- Kanyaru Haut	Il-Burundi	Il-Burundi u r-Rwanda	Disinn dettaljat tlesta	138,00	-	-	-	138,00	107,64		
	Xogħol ta' kostruzzjoni għat-Triq provinċjali 101	Il-Burundi			49,20	-	-	-	49,20	38,38		

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	L-estensjoni tat-Triq nazzjonali 6 għal Kayanza	Il-Burundi	Il-Burundi ir-Rwanda	Il-proġett dettaljat tlesta fuq is-sezzjoni minn Kobero għal Muyinga	156,00	-	-	-	156,00	121,68		
	Ir-riabilitazzjoni tat-Triq nazzjonali 2, Bujumbura-Gitega	Il-Burundi	Il-Burundi u t-Tanzanija		52,00	-	-	-	52,00	40,56		
	Riabilitazzjoni u xoghlijiet ta' kostruzzjoni għat-Toroq nazzjonali 16 u 17 Gitega-Bururi-Makamba – 127 km)	Il-Burundi	Il-Burundi u t-Tanzanija		145,20	-	-	-	145,20	113,26		
	L-istudju tal-fattibbiltà u l-Kostruzzjoni tar-rotta Ruyigi-Gisuru-Gahumo (il-Burundi u t-Tanzanija) 80 km	Il-Burundi	Il-Burundi u t-Tanzanija	Mhux mibdija	70,00	-	-	-	70,00	54,60		Il-kostijiet iridu jiġu ddeterminati mill-istudju

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Il-kostruzzjoni ta' linja ferrovjarja ta' gauge standard minn Dar es Salaam - Isaka - Kigali /Keza - Gitega - Musongati (1 670 km)	It-Tanzanija, il-Burundi u r-Rwanda	It-Tanzanija, il-Burundi u r-Rwanda	Studju tal-Fattibbiltà rigward il-kostruzzjoni ta' linja ferrovjarja ta' gauge standard minn - Isaka - Kigali /Keza - Gitega - Musongati tlesta bil-finanzjament tal-AfDB (USD 2,80 miljuni). Studju tal-fattibbiltà għal titjib għal linja ferrovjarja ta' gauge standard ta' Dar-Isaka tlesta mill-BNSF taht il-finanzjament kongunt tal-USTDA u l-BNSF (USD 0,9 miljuni). Studju dettaljat tal-Inġinerija għal-linja ferrovjarja kollha (Dar es Salaam - Isaka - Kigali/Keza-Gitega-Musongati) ġie ffinalizzat fi Frar 2013 taht il-Proġett ta' finanzjament tal-AfDB (8,9 miljuni ta' USD) ikkoordinat minn Segretarjat immexxi mit-Tanzanija u r-Rwanda li qed jospitaw is-segretarjat tal-proġetti.	5 580,00	-		-	5 580,00	4 352,40	8 snin	

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
				<p>Studji tal-fattibbiltà tad-DBI mill-Germanju u tal-BNSF mill-Istati Uniti tal-Amerika ġew iffinalizzati.</p> <p>Bhalissa għaddej studju dettaljat tal-Inġinerija ffinanzjat mill-AfDB għas-somma ta' 8,9 miljuni ta' USD Amerikani għall-organizzazzjoni ta' PPPs u biex jitwettaq studju ta' pre-investiment/fattibbiltà dwar l-interventi prijoritarji.</p> <p>L-abbozz ta' rapport mistenni f' Dicembru, 2012 u r-rapport finali fi Frar, 2013</p>								

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Il-proġett ferrovjarju ta' linja ferrovjarja ta' gauge standard Mombasa-Kampala-Kigali	Ir-Rwanda	ir-Rwanda, l-Uganda, il-Kenja u l-Burundi	Il-kostruzzjoni tas-sezzjoni ta' Mombasa-Nairobi bdiet f' Novembru 2013. Din is-sezzjoni hija prinċipalment iffinanzjata mill-Exim Bank of China u l-kostruzzjoni qed tiġi implimentata minn China Road and Bridge Corporation (CRBC);	13 800,00	-		6 500	7 300,00	5 694,00	2014-2019 (Il-qafas istituzzjonali, il-finanzjament u l-pjanijiet tal-proġett: sentejn (2); Kostruzzjoni: tliet (3) snin.)	

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
				L-istudju tal-fattibbiltà għas-sezzjoni Nairobi-Malaba qed jitwettaq miċ-China Communications Construction Company (CCCC), u għandu jitlesta f' Settembru 2015; Il-Proġett ta' Inġinerija Preliminari għas-sezzjoni ta' Malaba-Kampala tlesta f' Awwissu 2014. F' Marzu 2015, il-Gvern tal-Uganda u China Harbour Engineering Company (CHEC) iffirmaw ftehim għall-kostruzzjoni ta' dik is-sezzjoni, inkluża r-rotta tat-Tramuntana għal Gulu u Nimule;								

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
				<p>- L-Uganda u s-Sudan t' Isfel bdew implimentazzjoni kongunta tal-Proġett ta' Inġinerija Preliminari għas-sezzjoni Tororo-Nimule-Juba.</p> <p>- L-Uganda u r-Rwanda bdew l-implimentazzjoni kongunta tal-Proġett ta' Inġinerija Preliminari għas-sezzjoni Kampala-Kigali u r-rotot sekondarji, li għandu jitlesta f' Ottubru 2015.</p> <p>Il-proċess għall-mobilizzazzjoni tal-finanzji beda fi tliet (3) pajjiżi.</p>								

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Ir-riabilitazzjoni tar-rotta Nyanguge-Magu-Musoma (184,2 km)	It-Tanzanija	It-Tanzanija u l-Kenja	Ir-riabilitazzjoni tar-rotta tal-fruntiera minn Simiyu/Mara sa Musoma ta' 85,5 km tlestiet. Il-kollegament nieqes li jehtieg il-finanzjament huwa s-sezzjoni tal-fruntiera Nyanguge Simiyu/Mara (80 km). L-Istudju tal-Fattibbiltà tlesta f' Ġunju 2008 u l-proġett ta' inġinerija dettaljat tlesta fl-2009 bil-finanzjament tal-UE	115,00	0,67	-	-	114,33	89,18	5 snin	Il-proġett jista' jiġi ffinanzjat mir-riżorsi mill-ghaxar FEŻ (RIP).

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Ir-Rotta Kidahwe – Kibondo – Nyakanazi (310 km)	It-Tanzanija	It-Tanzanija, il-Burundi u r-Rwanda	Ir-rotta ta' 100 km (50 km minn Nyakanazi sa Kasulu u 50 km minn Kidahwe sa Kasulu) qed tiġi asfaltata għal waħda standard permezz tal-finanzjament mill-Gvern tat-Tanzanija. Għad baqa' tul ta' 250 km x'jinbena u li għadu mingħajr finanzjament. Għaddejja proċedura għas-servizzi ta' konsulenza biex isir l-aġġornament tal-istudju tal-fattibbiltà u biex isir il-proġett dettaljat mis-sezzjoni ta' Kasulu sa Nyakanazi (210 km) kif ukoll biex isir l-Istudju tal-Fattibbiltà ta' Kasulu Mugina (45 km) (il-fruntiera tat-Tanzania-Burundi) li qed jitwettqu bil-Finanzjament NEPAD- IPPF	255,00	-	-	-	255,00	198,90	5 snin	

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Il-kostruzzjoni tat-Triq Malindi Lungalunga Bagamoyo. (503 km)	5 %	il-Kenja u t-Tanzanija	L-istudji tal-fattibbiltà u l-proġetti dettaljati tal-inġinerija tlestew.	571,00				571,00	445,38	5 snin	L-istudji tal-fattibbiltà u l-proġetti dettaljati tal-inġinerija qed jiġu ffinanzjati kompletament mill-AfDB. Bħala prijorità din tohloq kollegament mal-kuritur Nru 1 u ma' LAPSSET.
	Il-Linja Ferrovjarja Tanga - Moshi- Arusha - Musoma	It-Tanzanija	it-Tanzanija, l-Uganda u l-Kenja	L-istudju tal-fattibbiltà għaddej (Kost ta' 2 biljun xelin tat-Tanzanija)	1 903,00	-	-		1 903,00	1 484,34	2012-2017	Il-proġett jinkorpora t-tishih, l-aġġornament u l-kostruzzjoni tal-linja ferrovjarja minn Tango għal Musoma b'rotta sekondarja għal-Lag Natron fil-lokalità ta' Mto wa Mbu. Il-ferrovija tistabbilixxi kollegament bejn l-Uganda u l-port ta' Tanga.
	Ir-riabilitazzjoni tal-Linja Ferrovjarja ezistenti Voi-Taveta ta' 110 km	Il-Kenja	Il-Kenja, it-Tanzanija	L-istudju tal-fattibbiltà sar	18,00							
	L-aġġornament tal-faċilitajiet tal-ajruport fl-Ajruport ta' Krume, Pemba	It-Tanzanija/Žanzibar	Il-Kenja, it-Tanzanija, l-Uganda	L-istudju tal-fattibbiltà tlesta	12,12							

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
Il-Ġenerazzjoni tal-Elettriku (Energija)	L-istudju u l-kostruzzjoni tal-impjant tal-idroenergija Rusizi IV (285 MW)	Ir-Rwanda	Ir-Rwanda u l-Burundi	L-istudju tal-fattibbiltà tlesta. Għad iridu jsiru l-istudji tal-fattibbiltà	500,00	-	-	-	500,00	390,00		Għaddejnin in-negozjati mal-iżviluppaturi ta' Rusizi III.
	Il-kostruzzjoni tal-impjant tal-enerġija Rusizi III (145 MW)	Ir-Rwanda	Ir-Rwanda u l-Burundi	L-istudju kollha diġà tlestew. Għaddejnin in-negozjati mal-iżviluppatur privat	405,00	2,82	-		402,18	313,70	2015-2019	Għad irid jiġi żviluppat fl-ambitu ta' PPP.

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Impjant Kongunt tal-Gass Naturali Likwifikat (100 MW)	Ir-Rwanda	Ir-Rwanda u l-Kenja	Il-Kenja pprezentat offerta għal impjant tal-enerġija ta' 700 MW inkluża Unità Gallegġanti għall-Ħzin u r-rigassifikazzjoni li għandha tiġi llokata fil-kontea ta' Mombasa (għad trid tikkonsulta mar-Rwanda). Il-Gvern tar-Rwanda, permezz ta' Mininfra fassal dokument għal proġett ta' 1 000 MW, u kellu diskussjonijiet ta' segwitu mal-Kenja.	900,00	-	-	-	900,00	702,00	Minhabba l-kumplessità tal-proġett, speċjalment tal-faċilità LNG gallegġanti, ta' gassifikazzjoni u ħzin, iż-żmien ta' kostruzzjoni huwa ta' 2-3 snin (eskluzi l-mobilizzazzjoni tal-finanzjament u l-akkwist)	Valutazzjoni shiha tal-fattibbiltà teknika tal-aspetti kollha tal-proġett mill-port sal-impjant tal-enerġija san-network ta' trażmissjoni. Valutazzjoni shiha tal-fattibbiltà finanzjarja tal-proġett ibbażata fuq kostijiet kapitali u projezzjonijiet tad-domanda u l-prezzijiet tal-LNG. Valutazzjoni dwar jekk dan il-proġett għandux isir pubblikament ma' kull wiehed mill-pajjiżi li qed jipprovdi l-finanzjament jew privatament ma' kull pajjiż li jggarantixxi porzjon tal-ħlas mitlub mill-operatur privat.

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Kostruzzjoni ta' linja ta' trasmissjoni mill-Uganda sal-Kenja biex tiżdied il-provvista tal-enerġija lejn il-Grilja Nazzjonali tal-Kenja (127 km, 220 kV) bl-interkonnettur Lessos - Tororo	Il-Kenja	l-Uganda - il-Kenja	L-istudju tal-fattibbiltà tlesta, il-hidma preparatorja, il-pjanijiet tal-proġett u d-dokumenti ghas-sejha ta' offerti ppreparati.	56,00	-	-	-	56,00	43,68	5 snin	Il-proġett huwa ta' natura reġjonali u se jtejjeb il-provvista tal-enerġija fir-reġjun. Kapacità stmata ta' 200 MW.
	Il-kostruzzjoni ta' linja ta' trasmissjoni mit-Tanzanija sal-Kenja biex tiżdied il-provvista tal-enerġija lejn il-Grilja Nazzjonali tal-Kenja (100 km, 400 kV) ċirkwit doppju bejn Isinya u Namanga)	Il-Kenja	il-Kenja u t-Tanzanija	L-istudju tal-fattibbiltà tlesta. Hidma preparatorja, il-pjanijiet tal-proġett u d-dokumenti ghas-sejha ta' offerti ppreparati.	55,00	-	-	-	55,00	42,90	5 snin	Kapacità stmata ta' 1 300 MW

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Il-Proġett ta' Interkonnessjoni tal-elettriku Tanzanija - Żambja - il-Kenja (TŻK). Estensjoni tas-sezzjoni ta' 292 km minn Iringa - Mbeya, tas-sezzjoni ta' 670 km minn Iringa - Shinyanga u ta' 414.4 km minn Singida - Arusha tal-linja ta' trażmissjoni ta' 400 kV miż-Żambja lejn it-Tanzanija u l-Kenja.	It-Tanzanija	It-Tanzanija u l-Kenja	L-istudji tal-fattibbiltà tlestew (Mbeya — Iringa, Iringa - Shinyanga u Singida - Arusha); L-implimentazzjoni għaddejjja għal Iringa - Shinyanga	911,23	-	470,00	-	441,29	344,21	4 snin	L-Imsieħba tal-Proġett, il-Bank Dinji, il-JICA, il-BEI, l-EDCF huma lesti li jiffinanzjaw is-sezzjoni Iringa - Shinyanga (470 miljuni ta' USD); Grupp ta' Selliefa (il-Bank Dinji/l-IDA, l-AfDB, il-JICA u l-Aġenzija Franciża tal-Iżvilupp (AFD) urew interess biex jiffinanzjaw is-sezzjoni Singida - Arusha (242,09 miljuni ta' USD) u huwa meħtieġ finanzjament għas-sezzjoni Mbeya - Iringa (199,2 miljuni ta' USD).

	Is-Subkomponent tal-Projeġt	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Linji ta' Trazmissjoni; 1) il-Linja Olwiyo-Nimule –Juba 400 kV (190 km) 2) il-Linja Nkenda-Mpondwe- Beni 200 kV (70 km) 3) il-Linja Masaka – Mwanza 200 kV (85 km)	L-Uganda	l-Uganda u t-Tanzanija	L-istudju tal-fattibbiltà għandu jsir	162,00	-	-	-	162,00	126,36	4 snin	
L-ICT U T-TELEKOMUNIKAZZJONI	Konnettività transfruntiera (linja lejn il-kejbil sottomarin tal-Afrika tal-Lvant) (Studji tal-fattibbiltà u kostruzzjoni)	Ir-Rwanda	Il-Kenja, l-Uganda, ir-Rwanda, il-Burundi u t-Tanzanija	Status Aġġornat Sett. 2014. Ġie ffirmat kiri fit-tul ta' 2,4 Gbps li għandu jingħata lir-Rwanda. Din il-kapaċità mhijjex bizzejjed meta jiġu kkunsidrati l-htigijiet tar-Rwanda.	32,00	-	-	-	32,00	24,96	3 snin	Hemm bżonn urgenti li jiġi stabbilit network ta' fibra skura li jgħaqqad il-5 ibliet kapitali kollha fir-regjun tal-EAC, dan għandu jnaqqas il-kostijiet tat-traffiku kif ukoll iżid il-kapaċità bejn il-pajjiżi

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	L-istabbiliment ta' Parks tal-ICT fil-Kenja u r-Rwanda (ir-Rwanda Technopol)	Il-Kenja	Il-Kenja u r-Rwanda	5 000 tomna ta' Art akkwistata u msejsa għall-kostruzzjoni ta' Park tal-ICT, il-Pjan Regulatorju ta' Belt Teknologika ta' Konza approvat, il-Master Delivery Partner I akkwistat, il-konnessjoni mas-sit tal-enerġija saret, il-kostruzzjoni tad-diga ta' Thwake għaddejja, thaffru 10 boreholes, il-kostruzzjoni tal-padiljun tal-bejgħ għaddejja, il-holqien ta' zona ta' lqugh b'ragġ ta' 10 km, il-kostruzzjoni ta' triq ta' aċċess għaddejja u tpoġġa l-ewwel pedament.	11 765,00				11 765,00	9 176,70	12 snin	Saret Konferenza tal-Investituri internazzjonali, iċ-ċerimonja pijuniera twettqet ma' 14-il kumpanija internazzjonali relatata mal-ICT li se jibdeu il-kostruzzjoni bħal IBM, Microsoft, Google, Safaricom u Banek Lokali, il-gvern qed jippjana li jimplementa l-proġett permezz ta' arrangament ta' PPP

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
		Il-Kenja u r-Rwanda	EAC	Status aġġornat f' Settembru 2014 Tlestew pjan Regulatorju, pjan ta' direzzjoni tan-negozju kif ukoll disinji arkitettoniċi ta' livell għoli għal Park Teknoloġiku ta' 61,3 Ha. Il-fażi li jmiss 1. Żvilupp dettaljat tad-disinji arkitettoniċi 2. L-iżvilupp tal-infrastruttura fiżika tal-park teknoloġiku 3. Il-konstruzzjoni ta' centru reġjonali ta' eċċellenza huwa mistenni li jibda qabel tmiem din is-sena (għal 22 xahar).	230,00	-	-	-	230,00	179,40	2014-2019	Minhabba l-kost għoli tal-park Teknoloġiku lill-Gvern tar-Rwanda, se jkollna nqisu approċċ gradwali li se jiehu aktar minn 10 snin biex jitlesta. Jekk il-fondi jkunu disponibbli, se nkunu f'pożizzjoni li nlestu l-park Teknoloġiku f'nofs iż-żmien (rifless fl-iskedi ta' żmien ta' implimentazzjoni)

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	It-twaqqif ta' Punt ta' Skambju Reġjonali tal-Internet (RIXP)	Ir-Rwanda	Ir-Rwanda, il-Burundi, il-Kenja, l-Uganda u t-Tanzanija	Il-fazi preliminari (bidu)	15,00	-	-	-	15,00	11,70	2013-2015	GDID. Dan il-proġett se jippermetti li jkun hemm l-infrastruttura meħtieġa u s-servizzi li jtemmu d-dipendenzi reġjonali fuq l-operaturi internazzjonali li jzommu t-traffiku reġjonali fir-reġjun.
	Il-proġett dwar l-Edukazzjoni Reġjonali u n-Network ta' Ricerka (REduNET)	Ir-Rwanda	Ir-Rwanda u t-Tanzanija	Proġett pilota mibdi fir-Rwanda u t-Tanzanija	20,00	-	-	-	20,00	15,60	2013- 2015	Fir-regjun, hemm Ricerka u Żvilupp limitat u nuqqas ta' kapacità Istituzzjonali f' dak li għandu x'jaqsam mal-innovazzjoni. Il-proġett se johloq network dedikat ta' data kosteffettiv u ta' prestazzjoni għolja li jgħaqqad ir-Ricerka mal-istabbilimenti ta' livell għoli biex jintlaħaq pubbliku akbar u biex ikun hemm aċċess għar-rizorsi globali ta' ricerka u edukazzjoni permezz tal-UbuntuNet u l-Internet.
	Il-kostruzzjoni tal-impjant ta' fertilizzanti kombinat	Il-Kenja	Ir-Rwanda, il-Burundi, il-Kenja, l-Uganda u t-Tanzanija	L-istudju tal-fattibbiltà sar	3,20						5 snin	Jiġi ffaċilitat l-aċċess għal fertilizzanti bi prezz raġonevoli u ta' kwalità

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
IL-BINI TAL-KAPACITÀ U L-QAFAS ISTITUZZJONALI	It-tishih tal-Kapaċità u t-Trasferiment tat-Teknoloġija fi Kwistjonijiet Sanitarji u Fitosanitarji fl-Istati bi Shab tal-EAC biex jikkonformaw mal-Istandards Internazzjonali Il-fondi se jintuzaw għall-istandards ta' taħriġ u għall-uffiċjali tal-assigurazzjoni tal-kwalità, għall-partecipazzjoni fil-hidma ta' Codex, OIE u IPPC ("it-tliet aħwa"); u għall-implimentazzjoni kemm għal standards SPS reġjonali kif ukoll internazzjonali inkluż l-istabbiliment ta' laboratorji akkreditati, u ta' zona hielsa mill-mard.	EAC	EAC	L-istudju Preliminarju tlesta	60,25	-	0,25	-	60,00	46,80	5 snin	Il-proġett ta' Bijosigurtà tal-FAO taht il-Programm Kongunt tan-NU li kkontribwixxa USD 247 256.

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	Il-kostruzzjoni ta' toroq sekondarji ta' aċċess madwar il-Lag Victoria	Il-Kenja	il-Kenja, l-Uganda u l-Tanzanija	hidma għaddejja	7,10	-	-	-	7,10	5,54	3 snin	
	L-istabiliment ta' postijiet ta' spezzjoni tal-Istandards u tal-Kwalità fil-fruntiera (Namanga, Sirari, Holili u Tunduma)	It-Tanzanija	it-Tanzanija u l-Kenja	Għaddej attwalment	13,00	-	-	-	13,00	10,14	4 snin	L-implimentazzjoni ta' dan il-proġett se jgħin biex jiġu eliminati jew imnaqqsa hafna l-incidenti ta' prattiki tas-sajd illegali, u biex jitjiebu l-bijodiversità, il-qabdiet tal-ħut u l-provvista ta' ħut u b'hekk jizzied id-dhul tal-gvern minn attivitajiet tas-sajd.
Proġetti tal-Lag Victoria	Ir-rijabilitazzjoni u l-espansjoni ta' Port Bell permezz ta' laneċ assoċjati lejn Kisumu u Mwanza	L-Uganda	l-Uganda, it-Tanzanija u l-Kenja	L-istudju tal-fattibbiltà għadu se jsir	157,89	-	-	-	157,89	123,15	4 snin	L-ammonti kkontribwiti minn donaturi oħrajn għandhom jiġu aċċertati. L-AfDB wera interess

	Is-Subkomponent tal-Proġett	Post	Kopertura Geografika	Status Attwali	Stima tal-Kost Totali (f' miljuni ta' USD)	UE	Donaturi Ohra	EAC PS	Id-distakk li jrid jiġi ffinanzjat (miljuni ta' USD)	Ekwivalenti f' Euro (USD 1 = EUR 0,78)	Perjodu tal-Implimentazzjoni	Kummenti
	L-izvilupp tal-infrastruttura tas-suq tas-sajd	Il-Kenja	Il-Kenja, ir-Rwanda, l-Uganda, it-Tanzanija, u l-Burundi	għadhom għaddejjin	46,60						5 snin	Biex jizziedu l-esportazzjonijiet; jitnaqqas it-telf ta' wara l-ħsad; u jizzied il-qbid tal-ħut u l-ħut tal-kultura
	Il-ġlieda kontra sajd illegali u mhux regolat	Il-Kenja	Il-Kenja, ir-Rwanda, l-Uganda, it-Tanzanija, u l-Burundi	għadhom għaddejjin	46,60						5 snin	It-tishih tas-sistemi ta' monitoraġġ, kontroll u sorveljanza
	It-titjib tat-trasport bil-ilma fuq il-Lag Victoria	L-Uganda	L-Uganda, it-Tanzanija u l-Kenja	L-istudju tal-fattibbiltà għaddej	100,00	-	-	-	100,00	78,00	5 snin	Il-proġett jinvolvi l-akkwist ta' Għajnuniet tan-Navigazzjoni biex jissostitwixxu lil dawk inadegwati.
AGRIKOLTURA U TROBBIJA TAL-BHEJJEM	L-istabiliment ta' zoni ħielsa mill-mard	Il-Kenja	Il-Kenja, ir-Rwanda, l-Uganda, it-Tanzanija, u l-Burundi		4,10						5 snin	biex jiġi ffaċilitat l-aċċess ta' prodotti tal-annimali fis-swieq lokali, reġjonali u esterni fi ħdan l-istandards internazzjonali
				Totali	71 520,68	3,49	471,40	6 531,46	62 777,77	32 221,32		

PARAMETRI REFERENZJARJI, MIRI U INDIKATURI TAL-IŻVILUPP

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bazi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
1. INFRASTRUTTURA						
1.1. Energija	Jitjeb l-aċċess tal-Istati bi Shab tal-EAC għal sorsi ta' enerġija moderni, affidabbli, diversifikati u rinnovabbli bi prezzijiet kompetittivi sabiex jiġi ffacilitat il-kummerċ intrareġjonali u interreġjonali.	Il-kapaċità installata ta' enerġija eżistenti (idroenerġija, bagasse, termali, ġeotermali u gass naturali) madwar 3 597 MW, iżda l-kapaċità mbassra għall 2030 hija ta' 18 744 MW u ta' 21 173 MW għall-2033. In-nuqqas ta' distribuzzjoni reġjonali tan-network li jgħaqqad l-Istati bi Shab tal-EAC kollha	Il-produzzjoni żdiedet b' 1 613 MW (40 % tal-produzzjoni totali mistenni) Il-bini u t-thaddim ta' żewġ linji ta' interkonnessioni ta' tensjoni għolja fir-reġjun tal-EAC	Il-produzzjoni żdiedet b' 3 225 MW (40 % tal-produzzjoni totali mistenni) Il-bini u t-thaddim ta' erba' linji ta' interkonnessioni ta' tensjoni għolja fir-reġjun tal-EAC L-aġġornament tal-kapaċità tal-infrastruttura mibnija Aċċess imtejjeb għall-unitajiet tas-settur privat għal mill-inqas 75 % L-affidabbiltà mtejjba tal-provvista tal-enerġija għal 95 %	Il-produzzjoni żdiedet b' 6 773 MW (40 % tal-produzzjoni totali mistenni): 21 173 MW) In-networks tal-elettriku nazzjonali kollha tal-Istati bi Shab tal-EAC interkonnessi Aċċess imtejjeb għall-unitajiet tas-settur privat għal 100 % L-affidabbiltà mtejjba tal-provvista tal-enerġija għal 99 %	% ta' bidla fl-ammont ta' elettriku ġġenerat f' megawatts Tnaqqis fil-kostijiet tal-elettriku Tnaqqis fid-dipendenza fuq l-enerġija ta' karburant fossili Għadd ta' interkonnessionijiet transfruntiera godda id-distribuzzjoni reġjonali hija kompletament operattiva % ta' konnessjonijiet godda għas-settur privat % ta' zieda fl-affidabbiltà tal-provvista tal-enerġija

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
		Politiki tal-enerġija, oqfsa legali u regolatorji mhux armonizzati u/jew attraenti għall-investituri	Politiki tal-enerġija, oqfsa legali u regolatorji armonizzati u attraenti għall-investituri It-tishih tal-kapaċitajiet istituzzjonali, tekniċi u amministrattivi ta' istituzzjonijiet relatati mal-enerġija	Il-holqien ta' shubija, kollegamenti u negozji kongunti Investiment akbar fir-Riċerka u l-Iżvilupp Titjib fil-Provvista u l-Affidabbiltà tal-enerġija	L-iżvilupp ta' shubija, kollegamenti u negozji kongunti Teknoloġija żviluppata u trasferita Provvista tal-enerġija stabbli	Għadd ta' politiki armonizzati legali u regolatorji Għadd ta' investimenti kredibbli godda (inklużi ftehimiet ta' PPP) Teknoloġiji godda akkwistati Żieda fil-kapaċità ta' ġestjoni tal-enerġija fuq livell nazzjonali u reġjonali Żieda fl-affidabbiltà tal-provvista tal-enerġija.
1.2. Trasport	It-titjib tal-interkonnettività reġjonali u nazzjonali sabiex jiġi ffaċilitat l-appfondiment tal-integrazzjoni ekonomika reġjonali u jitjieb il-moviment ta' persuni u tal-merkanzija.	In-network reġjonali jinkludi: madwar 178 737 km ta' toroq, li minnhom madwar 22 347 km huma pavimentati u 156 390 km mhumiex (2011)	Sistemi ta' infrastruttura intermodali żviluppati u mtejba: Tnaqqis ta' 4 % (600 km) fit-tul ta' toroq mhux pavimentati (żrar) fin-Network tat-Toroq tal-Afrika tal-Lvant	Sistemi ta' infrastruttura intermodali żviluppati u mtejba: Tnaqqis ta' 15 % (2 220 km) fit-tul ta' toroq mhux pavimentati (żrar) fin-Network tat-Toroq tal-Afrika tal-Lvant	Sistemi ta' infrastruttura intermodali żviluppati u mtejba: Tnaqqis ta' 22 % (3 240 km) fit-tul ta' toroq mhux pavimentati (żrar) fin-Network tat-Toroq tal-Afrika tal-Lvant	zieda perċentwali fil-volum ta' kummerċ intrareġjonali u interreġjonali Tnaqqis fil-kostijiet ta' trasport zieda perċentwali fit-traffiku intrareġjonali u interreġjonali (traffiku tat-toroq, tal-linji ferrovjarji, tal-ajru u tal-ilma) Tnaqqis fil-hinijiet ta' waqfien għat-tagħbija u l-ħatt Kilometri ta' kollegamenti reġjonali nieqsa mibnija u t-titjib u manutenzjoni ta' kurituri reġjonali

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
		<p>L-ebda linja ferrovjarja ta' gauge standard fir-reġjun. Ir-reġjun tal-EAC jinkludi madwar 8 100 km linji ta' gauge ta' metru li minnhom madwar 6 000 km qed jiġu sfruttati.</p> <p>Hames (5) portijiet marittimi kbar u bosta portijiet interni</p> <p>11-il ajruport internazzjonali</p>	<p>L-iżvilupp ta' żewġ (2) konnessjonijiet ġodda ta' linji ferrovjarji ta' gauge standard</p> <p>L-iżvilupp, l-estensjoni u/jew il-modernizzazzjoni ta' tliet (3) portijiet ta' prijorità</p> <p>L-iżvilupp, l-estensjoni u/jew il-modernizzazzjoni ta' tliet (3) ajruporti ta' prijorità</p> <p>L-iżvilupp ta' politika dwar it-trasport reġjonali u ta' oqfsa regolatorji</p> <p>It-tishih tal-kapaċitajiet istituzzjonali, tekniċi u amministrattivi tal-istituzzjonijiet relatati mat-trasport</p>	<p>L-iżvilupp ta' tliet (3) konnessjonijiet ġodda ta' linji ferrovjarji ta' gauge standard u żewġ (2) konnessjonijiet operattivi</p> <p>L-iżvilupp, l-estensjoni u/jew il-modernizzazzjoni ta' tliet (4) portijiet ta' prijorità</p> <p>L-iżvilupp, l-estensjoni u/jew il-modernizzazzjoni ta' tliet (3) ajruporti ta' prijorità</p> <p>L-iżvilupp ta' shubijiet, kollegamenti u negozji kongunti bejn l-atturi ekonomiċi</p>	<p>L-iżvilupp ta' tliet (4) konnessjonijiet ġodda ta' linji ferrovjarji ta' gauge standard u żewġ (5) konnessjonijiet operattivi</p> <p>L-iżvilupp, l-estensjoni u/jew il-modernizzazzjoni ta' tliet (5) portijiet ta' prijorità</p> <p>L-iżvilupp, l-estensjoni u/jew il-modernizzazzjoni ta' tliet (5) ajruporti ta' prijorità</p> <p>It-titjib fis-sikurezza u l-affidabbiltà tas-settur tat-trasport</p> <p>Titjib fil-moviment ta' persuni u t-traffiku ta' vetturi (inkluż il-fluss tal-merkanzija)</p>	<p>L-iżvilupp, l-estensjoni u/jew il-modernizzazzjoni ta' għadd ta' portijiet</p> <p>Għadd ta' ajruporti żviluppati, estiżi u/jew modernizzati</p> <p>Għadd ta' investimenti kredibbli ġodda (inklużi ftehimiet ta' PPP)</p>

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
1.3. Teknoloġija tal- Informazzjoni u tal- Komunikazzjoni (ICT)	L-iżvilupp u l- modernizzazzjoni tal- infrastruttura tal-ICT biex tiffaċilita l-kummerċ interreġjonali u intrareġjonali u l-ghoti ta' servizzi	L-Istati bi Shab tal-EAC kollha huma konnessi permezz tal-fibra ottika. Madankollu, l-ICT hija ghalja u madwar 13 % biss tal- popolazzjoni ghandhom aċċess għall-internet u madwar 50 % tal- popolazzjoni huma abbonati tat-telefons ċellulari.	L-iżvilupp ta' infrastruttura tal-ICT transfruntiera omogenea 20 % tal-popolazzjoni għandhom aċċess għall- internet u madwar 60 % tal- popolazzjoni huma abbonati tat-telefons ċellulari. Tishih tal-kapaċitajiet fir- riżorsi umani, titjib fl- istandards tas-servizzi u fl- istrutturi istituzzjonali Oqfsa legali u regolatorji dwar l-ICT żviluppati u armonizzati	80 % tal-komunità tan- negozju għandha konnessjonijiet ta' veloċità għolja 40 % tal-popolazzjoni għandhom aċċess għall- internet u madwar 75 % tal- popolazzjoni huma abbonati tat-telefons ċellulari. L-iżvilupp ta' shubijiet, kollegamenti u negozji kongunti bejn l-atturi ekonomiċi L-iżvilupp tat-teknoloġija, it- trasferiment u l- applikazzjoni, ir-R&Ż u l- innovazzjoni	Tranzazzjonijiet u servizzi garantiti (pereż. servizzi elettronici, il-kummerċ elettroniku, il-gvern elettroniku, is-saħħa elettronika) Tariffi għall-aċċess għall- internet imnaqsa b'60 % 60 % tal-popolazzjoni għandhom aċċess għall- internet u madwar 90 % tal- popolazzjoni huma abbonati tat-telefons ċellulari.	L-iżvilupp ta' għadd ta' infrastrutturi tal-ICT transfruntieri omogenei żieda perċentwali fil-wisa' tal- banda perċentwal ta' tnaqqis fil-kostijiet għall-aċċess għall-Internet żieda perċentwali ta' tranzazzjonijiet kummerċjali online perċentwal ta' żieda fl-abbonati tat-telefon u tat-telefons ċellulari u tal-utenti tal-internet Għadd ta' investimenti kredibbli godda (inklużi ftehimiet ta' PPP) żieda perċentwali fl-għadd ta' speċjalisti tal-ICT

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
2. AGRIKOLTURA U TROBBIJA TAL-BHEJJEM						
	<p>Titjib tal-produzzjoni u l-produttività</p> <p>Titjib u żvilupp tal-agro-industrija (valur miżjud)</p>	<p>(Titjib fil-produzzjoni u l-produttività ta' uċuh tar-raba' prinċipali (kafè, te, u l-kannamiela) minn 10,95 miljun tunnellata</p> <p>Żieda fil-produzzjoni u l-produttività tal-bhejjem (baqar, nagħaġ, mogħoż, ħnieżer, pollam) minn 56,6 miljun, 32,3 miljun, 61,9 miljun, 7,9 miljun u 143 miljun rispettivament</p> <p>Il-perċentwal ta' esportazzjonijiet b'valur miżjud bħalissa huwa inqas minn 10 %</p>	<p>Żieda fil-produzzjoni u l-produttività ta' uċuh tar-raba' u ta' bhejjem bi 15 %</p> <p>Żieda fil-produzzjoni u l-produttività tal-bhejjem (baqar żieda ta' 10 %, nagħaġ 25 %, mogħoż 4 %, ħnieżer 20 % u pollam 10 %)</p> <p>Il-perċentwal ta' esportazzjonijiet b'valur miżjud jiżdied għal mill-inqas 20 %</p>	<p>Żieda fil-produzzjoni u l-produttività ta' uċuh tar-raba' u ta' bhejjem bi 25 %</p> <p>Żieda fil-produzzjoni u l-produttività tal-bhejjem (baqar żieda ta' 15 %, nagħaġ 30 %, mogħoż 10 %, ħnieżer 25 % u pollam 15 %)</p> <p>Il-perċentwal ta' esportazzjonijiet b'valur miżjud jiżdied għal mill-inqas 50 %</p>	<p>Żieda fil-produzzjoni u l-produttività ta' uċuh tar-raba' u ta' bhejjem bi 30 %</p> <p>Żieda fil-produzzjoni u l-produttività tal-bhejjem (baqar żieda ta' 20 %, nagħaġ 35 %, mogħoż 15 %, ħnieżer 30 % u pollam 20 %)</p> <p>Il-perċentwal ta' esportazzjonijiet b'valur miżjud jiżdied għal mill-inqas 75 %</p>	<p>Żieda fis-sigurtà alimentari Reġjonali</p> <p>Iż-żieda fil-volum tal-esportazzjonijiet agrikoli żieda perċentwali fil-produzzjoni agrikola fir-reġjun</p> <p>It-tneħħija tal-ostakli nontariffarji (ONT) fl-EAC</p> <p>Żieda fis-sigurtà alimentari reġjonali</p> <p>żieda perċentwali fil-produzzjoni tal-bhejjem fir-reġjun</p> <p>Żieda fil-volum tal-esportazzjonijiet tal-bhejjem</p> <p>Il-perċentwal ta' żieda fil-valur miżjud ta' prodotti primarji nnegozjati mal-esportazzjonijiet totali</p> <p>Għadd ta' agroindustriji moderni u kompetittivi stabbiliti</p>

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
	<p>Titjib tal-aċċess għall-kummerċ u għas-swieq għall-prodotti agrikoli</p> <p>Titjib u żvilupp fl-infrastruttura agrikola</p>	<p>Fil-preżent is-sehem tal-kummerċ intraregjonali tas-suq reġjonali totali huwa ta' madwar 10 % għall-parti l-kbira tal-prodotti kummerċjati</p> <p>Infrastruttura tas-suq inadegwata</p>	<p>Żieda għal 30 % tas-sehem ta' kummerċ intraregjonali</p> <p>Tishih ta' 30 % fl-iżvilupp ta' swieq finanzjarji bhala appoġġ lill-assigurazzjoni agrikola u l-finanzi</p> <p>Sistema ta' Informazzjoni tas-Suq reġjonali stabbilita u kkoordinata</p> <p>L-istabbiliment u l-aġġornament ta' 20 % fl-infrastruttura tas-suq b'faċilitajiet moderni</p>	<p>Żieda għal 50 % tas-sehem ta' kummerċ intraregjonali</p> <p>Tishih ta' 50 % fl-iżvilupp ta' swieq finanzjarji bhala appoġġ lill-assigurazzjoni agrikola u l-finanzi</p> <p>Titjib ta' 20 % fil-kopertura tas-sistema ta' informazzjoni tas-suq</p> <p>Aġġornament ta' 40 % fl-infrastruttura tas-suq b'faċilitajiet moderni</p>	<p>Żieda għal 80 % tas-sehem ta' kummerċ intraregjonali</p> <p>Tishih ta' 80 % fl-iżvilupp ta' swieq finanzjarji bhala appoġġ lill-assigurazzjoni agrikola u l-finanzi</p> <p>Titjib ta' 100 % fil-kopertura tas-sistema ta' informazzjoni tas-suq.</p> <p>L-investiment fir-Riċerka u l-Iżvilupp.</p> <p>Aġġornament ta' 100 % fl-infrastruttura tas-suq b'faċilitajiet moderni</p>	<p>żieda perċentwali fil-kontribuzzjoni tal-esportazzjonijiet agrikoli għall-PDG</p> <p>Għadd ta' istituzzjonijiet finanzjarji u skemi ta' assigurazzjoni stabbiliti.</p> <p>Għadd ta' investiment fl-agrikoltura assigurat.</p> <p>Sistema ta' informazzjoni u kummerċjalizzazzjoni agrikola reġjonali fis-sehh</p> <p>L-armonizzazzjoni ta' standards agrikoli fl-EAC</p> <p>Assigurazzjoni ta' kwalità, gradi u ċertifikazzjoni.</p> <p>Għadd ta' faċilitajiet tas-suq mibnija u riabilitati għal prodotti agrikoli.</p> <p>L-istabbiliment u l-aġġornament tal-infrastruttura tas-suq</p> <p>żieda perċentwali fil-volum u l-valur ta' kummerċ intra-EAC bl-użu tal-infrastruttura stabbilita</p>

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
3. SAJD						
	<p>Il-promozzjoni u l-iżvilupp tal-kummerċ reġjonali u internazzjonali tal-ħut u l-prodotti tal-ħut</p> <p>L-iżvilupp, it-titjib u l-modernizzar tal-infrastruttura tas-sajd u tal-akkwakultura</p>	<p>L-industrija tal-ħut hija sottożviluppata.</p> <p>Il-proporzjon tal-valur miżjud tas-sajd għall-PDG huwa ta' 1,3 %</p> <p>Infrastruttura moderna tas-sajd mhux adegwata</p>	<p>Il-proporzjon tal-valur miżjud tas-sajd għall-PDG jidied sa 4 %</p> <p>Il-kwantità ta' ħut u l-prodotti tas-sajd kummerċjalizzati żdied b'30 %</p> <p>L-aġġornament u l-immodernizzar tas-sajd, tat-tqandil tal-ħut u tal-infrastruttura għall-ipproċessar eżistenti</p>	<p>Il-proporzjon tal-valur miżjud tas-sajd għall-PDG jidied sa 6 %</p> <p>Il-kwantità ta' ħut u l-prodotti tas-sajd kummerċjalizzati żdied b'60 %</p> <p>L-istabbiliment u t-tagħmir ta' infrastruttura moderna għas-sajd:</p> <p>3 portijiet tas-sajd</p> <p>15-il tarzna ġdida</p> <p>200 sit ta' żbark għall-ħut,</p> <p>30 suq tal-ħut ġodda,</p> <p>15-il industrija għall-ipproċessar tal-ħut u</p> <p>300 faċilità tal-katina tat-tkessih</p> <p>Żieda ta' 40 % fil-volum tal-korpi tal-ilma interni u fis-sajd f'baħar fond</p>	<p>Il-proporzjon tal-valur miżjud tas-sajd għall-PDG jidied sa 13 %</p> <p>Il-kwantità ta' ħut u l-prodotti tas-sajd kummerċjalizzati żdied b'85 %</p> <p>Żieda ta' 60 % fil-volum tal-korpi tal-ilma interni u fis-sajd f'baħar fond;</p> <p>5 portijiet tas-sajd ġodda</p> <p>25 tarzna ġdida</p> <p>400 Sit ta' żbark tal-ħut</p> <p>60 suq tal-ħut ġdid</p> <p>40 industriji għall-ipproċessar tal-ħut</p> <p>500 faċilità tal-katina tat-tkessih</p>	<p>żieda perċentwali fis-sehem tal-valur miżjud tas-sajd għall-PDG</p> <p>żieda perċentwali ta' kwantità ta' ħut u prodotti tas-sajd li jkunu prodotti u kummerċjalizzati</p> <p>L-istabbiltà ta' żieda fl-għadd ta' lokalitajiet ta' distribuzzjoni tal-ħut</p> <p>żieda fl-għadd ta' swieq garantiti.</p> <p>L-aġġornament u l-modernizzazzjoni tal-infrastruttura eżistenti għat-tqandil tal-ħut u għall-ipproċessar</p> <p>Għadd ta' portijiet tas-sajd stabbiliti</p> <p>Għadd ta' siti ta' żbark ġodda stabbiliti</p> <p>Żieda fl-għadd ta' korpi tal-ilma interni u liċenzji tas-sajd tal-baħar fond</p> <p>żieda fl-għadd ta' faċilitajiet tal-katina tat-tkessih</p> <p>Żieda fl-għadd u t-tip ta' valur miżjud diversifikat ta' ħut u ta' prodotti tas-sajd</p> <p>Għadd ta' bastimenti tas-sajd moderni miksuba</p>

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
	Biex jiġu żgurati ġestjoni tar-riżorsi tas-sajd, protezzjoni u konservazzjoni effettivi	Infrastruttura tal-akkwakultura moderna inadegwata <i>Data</i> limitata dwar il-potenzjal tal-istokkijiet tal-ħut u informazzjoni dwar is-sajd.	L-aġġornament u l-immmodernizzar tal-farms tal-akkwakultura eżistenti, l-imfaqas u ċ-ċentri ta' tniissil sabiex tizzied il-produzzjoni tal-akkwakultura b'10 % Adozzjoni ta' teknoloġiji tal-akkwakultura xierqa L-iżvilupp ta' qafas ta' politika, regolatorju u legali għall-kondiviżjoni ta' informazzjoni dwar is-sajd L-istabbiliment tal-potenzjal ta' stokkijiet tal-ħut fl-ilmijiet ta' qrib il-kosta u fil-lagi ewlenin.	Il-modernizzazzjoni ta' farms tal-akkwakultura, l-imfaqas u ċ-ċentri ta' tniissil sabiex tizzied il-produzzjoni tal-akkwakultura b'20 % L-akkwist ta' faċilitajiet għall-ġbir, l-ipproċessar u t-tixrid ta' <i>data</i> L-istabbiliment tal-potenzjal tal-istokkijiet tal-ħut fiz-zona ekonomika esklussiva u territorjali	Żieda fil-produzzjoni tal-akkwakultura għal 30 % tal-produzzjoni tas-sajd L-istabbiliment ta' bażi ta' <i>data</i> tas-sajd u ta' sistema tal-ġestjoni tal-informazzjoni komprensivi, operattivi u affidabbli L-istabbiliment tal-potenzjal tal-istokkijiet tal-ħut fl-ibhra u l-ilmijiet interni.	Għadd ta' farms tal-akkwakultura ġodda mibnija Għadd ta' mfaqas ġodda u ċentri ta' tniissil mibnija Għadd ta' farms tal-akkwakultura eżistenti, imfaqas u ċentri ta' tniissil aġġornati u mmodernizzati L-adozzjoni u l-iżvilupp ta' teknoloġiji tal-akkwakultura xierqa Il-holqien ta' sistema ta' informazzjoni dwar is-sajd li tiffunzjona; Bażi tad- <i>data</i> stabbilita u operattiva Għadd u tip ta' tagħmir mixtri; Għadd ta' pubblikazzjonijiet prodotti u mxerrda Għadd ta' korpi tal-ilma b'potenzjal magħruf għall-istokkijiet ta' ħut

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
		L-eżistenza ta' informazzjoni dwar prattiki tas-sajd kummerċ illegali	L-istabbiliment ta' Sistema ta' Monitoraġġ, Kontroll u Sorveljanza (MCS) fir-reġjun	Sistemi ta' MCS reġjonali li jahdmu	Il-protezzjoni u l-konservazzjoni ta' habitats kritiċi u tal-bijodiversità akkwatika	perċentwal ta' tnaqqis fis-sajd u l-prattiki kummerċjali illegali Għadd ta' habitats kritiċi mtejba; Għadd u tip ta' hut fil-periklu u speċijiet ta' hut mhedded konservati Għadd u tip ta' tagħmir ta' MCS akkwistat Titjib fil-bijodiversità akkwatika
4. IL-ĠESTJONI TAR-RIZORSI TAL-ILMA						
4.1. Rizorsi tal-Ilma	<p>L-iżvilupp tal-ġestjoni u l-użu sostenibbli tar-rizorsi tal-ilma fir-reġjun</p> <p>L-iżvilupp ta' infrastruttura tal-provvista tal-ilma għall-irrigazzjoni u għal raġunijiet produttivi oħra</p> <p>Il-promozzjoni tal-kooperazzjoni reġjonali għall-użu sostenibbli ta' rizorsi tal-ilma transfruntiera</p>	<p>L-użu tal-ilma għall-produzzjoni agrikola fl-EAC huwa baxx</p> <p>L-infrastruttura tal-provvista tal-ilma għall-irrigazzjoni fir-reġjun tal-EAC hija baxxa</p> <p>Il-promozzjoni tal-kooperazzjoni reġjonali tal-EAC fir-rigward tal-użu ta' rizorsi tal-ilma komuni</p>	<p>L-iżvilupp ta' qafas ta' politika, ġuridiku u regolatorju</p> <p>L-istudji ta' fattibbiltà, il-pjan tal-proġett u l-akkwist marbuta mal-infrastruttura tal-provvista tal-ilma diġà twettqu.</p> <p>Rieżami tal-qafas politiku, ġuridiku u regolatorju</p>	<p>L-iżvilupp ta' qafas istituzzjonali għall-bini tal-kapaċità.</p> <p>Il-kostruzzjoni u t-thaddim ta' mill-inqas hames (5) skemi ta' provvista tal-ilma</p> <p>Il-bini tal-kapaċitajiet f'dak li għandu x'jaqsam mal-qafas istituzzjonali</p>	<p>L-użu u l-ġestjoni sostenibbli tar-rizorsi tal-ilma infurzati</p> <p>Il-kostruzzjoni u t-thaddim ta' mill-inqas hames (10) skemi ta' provvista tal-ilma</p> <p>Politiki operazzjonalizzati</p>	<p>L-istabbiliment ta' qafas ta' politika, ġuridiku, regolatorju u istituzzjonali.</p> <p>saru għadd ta' studji ta' fattibbiltà</p> <p>Il-kostruzzjoni u t-thaddim ta' għadd ta' impjanti tal-provvista tal-ilma</p> <p>Il-holqien u t-thaddim ta' qafas ta' politika, ġuridiku, regolatorju u istituzzjonali.</p>

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
5. L-IŻVILUPP TAS-SETTUR PRIVAT						
	Ghat-tishih tal-iżvilupp tas-settur privat, l-investiment, il-kapaċitajiet ta' provvista u l-kompetittività	L-istrateġija għall-Iżvilupp tas-Settur Privat tal-EAC Mudell ta' Kodiċi ta' Investiment EAC Politika tal-Kompetizzjoni Reġjonali	It-twertiq tar-riformi rilevanti fl-oqfsa istituzzjonali, ta' politika, ġuridiċi, u regolatorji; Kapaċità ta' appoġġ istituzzjonali għall-iżvilupp tas-settur privat u l-promozzjoni tal-investiment Qafas għall-holqien u t-tishih ta' shubiji, negozji kongunti, subappalti, l-esternalizzazzjoni u r-rabtiet mahluqa.	Żieda fil-perċentwal (%) ta' MSMEs integrati fl-attivitajiet ewlenin fil-qasam tan-negozju; Industriji godda introdotti u dawk eżistenti mibdula Titjib tal-aċċess tas-Settur Privat tal-EAC għal riżorsi minn istituzzjonijiet ta' finanzjament tal-KE bħalma huma l-BEI, iċ-ĊZI u ċ-CTA	Żieda fil-perċentwal (%) ta' għadd ta' ditti tal-EAC li jesportaw prodotti magħmula fir-reġjun tal-EAC għas-suq tal-UE Żieda fil-flussi tal-investiment dirett barrani. Żieda fil-volumi tal-esportazzjoni u l-qligh	Il-Kodiċi ta' Investiment tal-EAC operattiva. It-tishih tal-promozzjoni ta' investiment u l-iżvilupp tal-intrapriżi Żieda fil-kapaċitajiet ta' provvista, il-kompetittività, id-diversifikazzjoni u żieda fil-valur Il-politika u l-qafas regolatorju dwar is-Shubija Pubblika-Privata perċentwal ta' żieda fl-IDB u l-perċentwal ta' żieda fis-shubijiet miksuba

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
			L-istabbiliment ta' strutturi amministrattivi xierqa, inklużi l-one-stop shops biex isostnu l-investimenti; L-istabbiliment ta' Qafas ta' Shubija Pubblika-Privata EAC	Aċċess għal kreditu raġonevoli b'rati ta' interess aktar baxxi		<p>żieda perċentwali fid-dhul annwali mill-esportazzjoni</p> <p>żieda perċentwali fl-investiment u l-finanzjament tan-negozju minn istituzzjonijiet finanzjarji tal-UE</p> <p>Fondi speċjali maħluqa u aċċessati mis-settur privat biex jiffinanzjaw il-proġetti ta' investiment</p> <p>żieda perċentwali fl-investimenti tal-UE fl-EAC;</p> <p>żieda perċentwali f'utilizzazzjoni ta' kapaċità kostanti;</p> <p>żieda perċentwali fl-esportazzjonijiet tal-EAC lejn is-suq tal-UE</p>
6. KWISTJONJIET TA' AĊĊESS GĦAS-SUQ						
6.1. SPS,TBT	L-iżvilupp tal-kapaċità għal konformità ma' ftehimiet relatati mal-kummerċ	Il-Protokoll EAC SPS konkluz	Il-Protokoll EAC SPS u l-miżuri domestikati mill-Istati bi Shab tal-EAC kollha. L-istabbiliment tal-identifikazzjoni tal-prodotti agrikoli, tar-registrazzjoni u ta' sistemi ta' traċċabbiltà Żieda ta' 30 % fis-sehem tal-kummerċ intrareġjonali tal-EAC	It-tħaddim tal-Protokoll EAC SPS Żieda ta' 50 % fis-sehem tal-kummerċ intrareġjonali tal-EAC	L-istabbiliment ta' ċentri SPU ta' eċċellenza għas-Sikurezza Alimentari, għas-saħħa tal-pjanti u tal-annimali Żieda ta' 80 % fis-sehem tal-kummerċ intrareġjonali tal-EAC	<p>żieda perċentwali fis-sikurezza Alimentari, is-Sikurezza tal-Annimali u tal-Pjanti permezz ta' sistemi effettivi ta' twissija</p> <p>żieda perċentwali fis-sehem ta' kummerċ intrareġjonali tal-EAC</p>

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
		<p>L-armonizzazzjoni ta' 1500 standard referenzjarju tal-EAC minn 2500 mal-livell internazzjonali</p>	<p>1000 standard armonizzat</p> <p>Is-sehem tal-EAC f'korpi li jstabilixxu l-istandards</p> <p>L-izvilupp ta' regim ta' Regolamenti Tekniċi tal-EAC</p> <p>L-istabbiliment ta' kumitati kongunti dwar l-OTK fi zmien sentejn (2) mill-implimentazzjoni tal-FSE</p> <p>Il-bini tal-kapaċitajiet fl-infrastruttura materjali u immaterjali (soft and hard infrastructure) tal-OTK u l-SPU inklużi: it-traċċabbiltà, l-ispezzjoni, l-akkreditazzjoni, l-analiżi tar-riskju, l-istandards u ċ-ċertifikazzjoni</p> <p>L-armonizzazzjoni u n-notifika tar-Regolamenti Tekniċi tal-EAC</p> <p>Skambju ta' informazzjoni</p>	<p>L-adozzjoni ta' Standards Internazzjonali</p> <p>l-ċertifikazzjoni tas-Sistema u tal-prodotti</p> <p>Trasferiment tat-teknoloġija</p>	<p>Istituzzjonijiet akkreditati ta' valutazzjoni tal-konformità</p>	<p>l-ghadd ta' ostakoli tekniċi mnaqqsa</p> <p>Testijiet u Ċertifikati ta' rikonoxximent reċiproku.</p> <p>Żieda fl-informazzjoni ta' zvelar f'dak li ghandu x'jaqsam mal-Portal tal-EAC</p>

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
6.2. Dwana u Faċilitazzjoni tal-Kummerċ	L-armonizzazzjoni u l-implimentazzjoni tal-legiżlazzjoni doganali u tal-proċeduri	L-istabbiliment tal-Att dwar l-Amministrazzjoni Doganali tal-EAC L-istati bi Shab tal-EAC kollha jkunu Membri tad-WCO	L-istabbiliment ta' bini tal-kapaċità fl-infrastruttura immaterjali, ta' sistemi u ta' proċessi doganali Tnaqqis fil-perjodu ta' rotazzjoni tal-bastimenti minn 11-14-il jum fl-2011 għal sitt (6) ijiem fl-2017 Jitnaqqas iż-żmien medju ta' waqfien ta' kontejners ta' importazzjoni mgħobbija għal jumejn (4)	L-armonizzazzjoni ta' proċeduri u proċessi doganali L-istabbiliment ta' punt wiehed ta' qsim tal-fruntiera Tnaqqis fil-perjodu ta' rotazzjoni tal-bastimenti għal tliet (3) ijiem Jitnaqqas iż-żmien medju ta' waqfien ta' kontejners ta' importazzjoni mgħobbija għal jumejn (2)	Il-perjodu ta' rotazzjoni f'punti ta' dhul fil-fruntiera jitqassar għal jum wiehed (1). Jitnaqqas iż-żmien medju ta' waqfien ta' kontejners ta' importazzjoni mgħobbija għal jum (1)	Żieda fl-għadd ta' taġġbija/trasbord ta' kontenituri għal kull siegħa Tnaqqis fil-hin ta' rotazzjoni tal-bastimenti il-legiżlazzjoni u l-proċeduri doganali armonizzati u implimentati bis-shih

Qasam ta' Kooperazzjoni	Ghanijiet	Xenarju bażi (2013)	Miri			Indikaturi tal-prestazzjoni
			Terminu Qasir (3 snin)	Terminu Medju (5 snin)	Terminu Twil (2033)	
7. KOSTIJET TA' AĠĠUSTAMENT TAL-FSE						
7.1. Mizuri ta' aġġustament tal-FSE	Li jiġu indirizzati l-sfidi ta' aġġustament tal-FSE attwali u potenzjali li jirriżultaw mill-implimentazzjoni tal-FSE	Fond ta' aġġustament tal-FSE mhux stabbilit	Fond ta' aġġustament tal-FSE stabbilit biex ikopri b'mod tranzitorju t-telf potenzjali fid-dhul tal-gvern li jirriżulta mill-eliminazzjoni jew mit-tnaqqis sostanzjali fit-tariffi doganali.	Studju ta' valutazzjoni dwar it-telf potenzjali fid-dhul tal-gvern Kumpens tat-telf maqbul It-twettiq ta' valutazzjoni għall-kumpens tan-NFIC It-twettiq ta' valutazzjoni ta' kumpens għal telf ta' qligħ mill-esportazzjoni fl-EAC	Kapaċità mtejba għal stabbiltà makroekonomika.	L-ammont tal-fondi ta' aġġustament zborzati biex ikopru t-telf tad-dhul tal-gvern Il-konformità ma' indikaturi makroekonomiċi ta' aktar minn 7 % ta' tkabbir tal-PDG, id-defiċit baġitarju sostenibbli u r-rati tal-inflazzjoni
7.2. Mobilizzazzjoni ta' riżorsi	Għall-mobilizzazzjoni ta' finanzjament b'mod kongunt u individwali għall-integrazzjoni reġjonali u l-istrateġiji ta' żvilupp tal-FSE	Kontribuzzjonijiet mill-FEŻ, l-Istati Membri tal-UE, Shab ohra għall-iżvilupp, is-settur Privat, u mill-Istati bi Shab tal-EAC	L-istabbiliment ta' fond FSE. Fondi mobilizzati b'mod kongunt u individwali L-istudji tal-fattibbiltà tlestew	Il-Proġetti ta' Żvilupp EAC FSE (li jinsabu fil-matrici ta' Żvilupp tal-FSE) ffinanzjati u implimentati	L-iżvilupp ta' infrastruttura relatata mal-kummerċ	L-ammont ta' riżorsi finanzjarji impenjati mill-Istati bi Shab tal-EAC, l-UE, , Shab ohra tal-iżvilupp, u s-settur privat. L-ammont ta' riżorsi użati L-ghadd ta' proġetti u programmi implimentati

Tabella ta' abbrevjazzjonijiet użati fl-Anness III(a) u III(b)

Abbrevjazzjoni	
WB	Bank Dinji
TMEA	TradeMark East Africa
GoR	Il-Gvern tar-Rwanda
ToR	Termini ta' Referenza
BAD	Banque Africaine de Développement (l-istess bħal AfDB – il-Bank Afrikan għall-Iżvilupp)
AfDB	Il-Bank Afrikan għall-Iżvilupp
BNSF	BNSF Railway (dak li qabel kien il-Burlington Northern and Santa Fe Railway)
USTDA	US Trade and Development Agency (l-Aġenzija tal-Istati Uniti tal-Amerika għall-Kummerċ u l-Iżvilupp)
CPSC	CPCS - Canadian Pacific Consulting Services
EoI	Espressjoni ta' interess
Tz	It-Tanzanija
GOT/GoT	Il-Gvern tat-Tanzanija
JICA	Japan International Cooperation Agency (l-Aġenzija tal-Ġappun għall-Kooperazzjoni Internazzjonali)
NEPAD-IPPF	New Partnership for Africa's Development – Infrastructure Project Preparation Facility (Shubija Ġdida għall-Iżvilupp tal-Afrika)
CDE	Ċentru għall-Iżvilupp tal-Intrapriżi
CTA	Ċentru Tekniku għall-Kooperazzjoni Agrikola u Rurali
NFIC	Pajjiżi Importaturi Netti tal-Ikel
TPA	Awtorità tal-Portijiet tat-Tanzanija
HLI	Istituzzjonijiet ta' Tagħlim ta' Livell Għoli

DIKJARAZZJONI KONGUNTA
TAL-PAJJIŻI LI STABBILIXXEW
UNJONI DOGANALI MAL-UNJONI EWROPEA

L-UE tfakkar fl-obbligi ta' dawk l-Istati li stabbilixxew unjoni doganali mal-UE biex jallinjaw ir-regim tal-kummerċ tagħhom ma' dak tal-UE u, għal uħud minnhom, biex jikkonkludu ftehimiet preferenzjali ma' dawk il-pajjiżi li għandhom ftehimiet preferenzjali mal-UE.

F'dan il-kuntest, il-Partijiet jinnutaw li l-Istat(i) bi Shab tal-EAC għandu/għandhom jibda/jibdew negozjati bil-ħsieb li jjiġi konkluz ftehim bilaterali li jstabbilixxi zona ta' kummerċ hieles f'konformità mal-Artikolu XXIV tal-GATT ma' l-Istati li:

- (a) stabbilixxew unjoni doganali mal-UE; u
- (b) li l-prodotti tagħhom ma jibbenefikawx mill-konċessjonijiet tariffarji skont dan il-Ftehim.

L-Istat(i) bi Shab tal-EAC jaqbel/jaqblu li jinneozja(w) dan fil-futur.

KUMMERĊ U ŻVILUPP SOSTENIBBLI

ARTIKOLU 1

Kuntest u Għanijiet

1. Il-Partijiet ifakkru fl-Aġenda 21 u fid-Dikjarazzjoni ta' Rio dwar l-Ambjent u l-Iżvilupp adottati fil-Konferenza tan-Nazzjonijiet Uniti (NU) dwar l-Ambjent u l-Iżvilupp, li saret f'Rio de Janeiro mit-3 sal-14 ta' Ġunju 1992, il-Pjan ta' Implimentazzjoni ta' Johannesburg tas-Summit Dinji dwar l-Iżvilupp Sostenibbli, li sar f'Johannesburg mis-26 ta' Awwissu sal-4 ta' Settembru 2002, id-Dikjarazzjoni tal-ILO dwar il-Ġustizzja Soċjali għal Globalizzazzjoni Ġusta, adottata mill-Konferenza Internazzjonali dwar ix-Xogħol fis-97 Sessjoni tagħha, li saret f'Ġinevra fl-10 ta' Ġunju 2008, (id-Dikjarazzjoni tal-ILO dwar Soċjali u Ġustizzja għal Globalizzazzjoni Ġusta), id-Dokument ta' Eżitu tal-Konferenza tan-NU dwar l-Iżvilupp Sostenibbli tal-2012 intitolat "Il-Futur li Rridu" approvat mir-Riżoluzzjoni 66/288 tal-Assemblea Ġenerali tan-NU adottata fis-27 ta' Lulju 2012, id-Dokument ta' Eżitu intitolat "Nittrasformaw id-dinja tagħna: l-Aġenda 2030 għall-Iżvilupp Sostenibbli u s-17-il Għan ta' Żvilupp Sostenibbli" (Aġenda 2030) approvat mir-Riżoluzzjoni 70/1 tal-Assemblea Ġenerali tan-NU adottata fil-25 ta' Settembru 2015, u d-Dikjarazzjoni taċ-Ċentinarja tal-ILO għall-Futur ta' Xogħol, adottata mill-Konferenza Internazzjonali dwar ix-Xogħol fil-108 Sessjoni tagħha li saret f'Ġinevra fil-21 ta' Ġunju 2019.
2. Il-Partijiet jirrikonoxxu li l-iżvilupp sostenibbli jinkludi l-iżvilupp ekonomiku, l-iżvilupp soċjali u l-ħarsien tal-ambjent, filwaqt li t-tlieta huma interdipendenti u jsaħħu lil xulxin u jaffer maw l-impenn tagħhom li jippromwovu l-iżvilupp tal-kummerċ u tal-investiment internazzjonali b'mod li jikkontribwixxi għall-oġettiv ta' żvilupp sostenibbli.

3. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-htieġa urġenti li jiġi indirizzat it-tibdil fil-klima, kif deskritt mill-Grupp Intergovernattiv ta' Esperti dwar it-Tibdil fil-Klima (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC) fir-rapport speċjali tiegħu intitolat "Tishin Globali ta' 1.5°C", bħala kontribut għall-oġġettivi ekonomiċi, soċjali u ambjentali tal-iżvilupp sostenibbli.
4. Fid-dawl ta' dan ta' hawn fuq, l-oġġettiv ta' dan l-Anness huwa li jtejjeb l-integrazzjoni tal-iżvilupp sostenibbli, b'mod partikolari d-dimensjonijiet tax-xogħol¹ u ambjentali tiegħu, fir-relazzjoni kummerċjali u ta' investiment tal-Partijiet, inkluż permezz tat-tishih tad-djalogu u l-kooperazzjoni.

ARTIKOLU 2

Dritt ta' Regolamentazzjoni u Livelli ta' Protezzjoni

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu d-dritt ta' kull Parti li tiddetermina l-politiki u l-prijoritajiet ta' żvilupp sostenibbli tagħha, li tistabilixxi l-livelli ta' protezzjoni ambjentali u tax-xogħol domestiċi li tqis xierqa u li tadotta jew timmodifika l-liġi u l-politiki rilevanti tagħha. Tali livelli, liġi u politiki għandhom ikunu konsistenti mal-impenn ta' kull Parti għall-ftehimiet u għall-istandards rikonoxxuti internazzjonalment imsemmijin f'dan l-Anness.
2. Kull Parti għandha tagħmel hilita sabiex tiżgura li l-liġi u l-politiki rilevanti tagħha jipprevedu u jheggu livelli għoljin ta' harsien tal-ambjent u ta' protezzjoni tal-ħaddiema, u għandha tagħmel hilita sabiex ittejjeb dawn il-livelli, il-liġi u l-politiki.

¹ Għall-finijiet ta' dan l-Anness, it-terminu "xogħol" ifisser l-oġġettivi strateġiċi tal-ILO skont l-Aġenda tax-Xogħol Deċenti, li hija espressa fid-Dikjarazzjoni tal-ILO dwar il-Ġustizzja Soċjali għal Globalizzazzjoni Ġusta.

3. Parti ma għandhiex iddghajjef jew tnaqqas il-livelli ta' protezzjoni mogħtija fil-liġi tagħha dwar l-ambjent jew ix-xogħol bl-intenzjoni li thegħgeġ il-kummerċ jew l-investment.
4. Parti ma għandhiex tirrinunzja jew tidderoga b'xi mod ieħor mil-liġi tagħha dwar l-ambjent jew ix-xogħol, jew toffri li tirrinunzja jew b'xi mod ieħor tidderoga minnha, bl-intenzjoni li thegħgeġ il-kummerċ jew l-investment.
5. Parti ma għandhiex, permezz ta' azzjoni sostnuta jew rikorrenti jew nuqqas ta' azzjoni, tonqos milli tinforza b'mod effettiv il-liġi ambjentali jew tax-xogħol tagħha bl-intenzjoni li thegħgeġ il-kummerċ jew l-investment.
6. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-politiki u l-prijoritajiet ta' żvilupp ta' xulxin fir-rigward tal-aspirazzjonijiet kummerċjali u ta' investment tagħhom f'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' Trattament Speċjali u Differenzjali skont il-Ftehim tad-WTO u konsistenti mal-impenji ta' kull Parti lejn l-istandards u l-ftehimiet rikonoxxuti internazzjonalment skont dan l-Anness.

ARTIKOLU 3

Standards u Ftehimiet Multilaterali tax-Xogħol

1. Il-Partijiet jaffer maw l-impenn tagħhom li jippromwovu l-iżvilupp tal-kummerċ internazzjonali b'mod li jwassal għal xogħol deċenti għal kulhadd, kif espress fid-Dikjarazzjoni ILO dwar il-Ġustizzja Soċjali għal Globalizzazzjoni Ġusta.

2. F'konformità mal-Kostituzzjoni tal-ILO, adottata bhala l-Parti XIII tat-Trattat ta' Versailles, iffirmit fit-28 ta' Ġunju 1919, u d-Dikjarazzjoni tal-ILO dwar il-Prinċipji u d-Drittijiet Fundamentali fuq ix-Xogħol u s-Segwitu tagħha, adottata mill-Konferenza Internazzjonali dwar ix-Xogħol fis-86 Sessjoni tagħha f'Ġinevra fit-18 ta' Ġunju 1998 (id-Dikjarazzjoni tal-ILO dwar il-Prinċipji u d-Drittijiet Fundamentali fuq ix-Xogħol), kif emendata fil-110 Sessjoni tagħha fl-2022, kull Parti għandha tirrispetta, tippromwovi u ttwettaq il-prinċipji li jikkonċernaw id-drittijiet fundamentali fuq il-post tax-xogħol, kif definiti fil-Konvenzjonijiet fundamentali tal-ILO, jiġifieri:
 - (a) il-libertà ta' assoċjazzjoni u r-rikonoxximent effettiv tad-dritt għan-negozjar kollettiv;
 - (b) l-eliminazzjoni ta' kull forma ta' xogħol furzat jew obligatorju¹;
 - (c) l-abolizzjoni effettiva tat-tħaddim tat-tfal;
 - (d) l-eliminazzjoni tad-diskriminazzjoni fir-rigward tal-impjiegi u tal-okkupazzjoni; u
 - (e) ambjent tax-xogħol sikur u tajjeb għas-saħħa.
3. Kull Parti għandha tagħmel sforzi kostanti u sostnuti sabiex tirratifika l-Konvenzjonijiet fundamentali tal-ILO jekk ma tkunx għadha rratifikathom.
4. Il-Partijiet għandhom perjodikament jiskambjaw informazzjoni dwar is-sitwazzjonijiet u l-avvanzi rispettivi tagħhom fir-rigward tar-ratifika tal-Konvenzjonijiet tal-ILO jew tal-protokollu kklassifikati bhala aġġornati mill-ILO.

¹ F'dan il-kuntest, il-Partijiet jissottolinjaw l-importanza tar-ratifika tal-Protokoll tal-2014 għall-Konvenzjoni dwar ix-Xogħol Furzat, adottat mill-Konferenza Ġenerali tal-ILO fil-103 sessjoni tagħha tal-ILC f'Ġinevra fil-11 ta' Ġunju 2014.

5. Kull Parti għandha timplimenta b'mod effettiv il-Konvenzjonijiet rispettivi tal-ILO li l-Istat(i) bi Sħab tal-EAC u l-Istati Membri tal-UE jkunu rratifikaw.
6. Filwaqt li jfakkru d-Dikjarazzjoni tal-ILO dwar il-Ġustizzja Soċjali għal Globalizzazzjoni Ġusta, il-Partijiet jinnotaw li l-ksur tal-principji u tad-drittijiet fundamentali fuq il-post tax-xogħol ma jistax jiġi invokat jew inkella jintuża bħala vantaġġ komparattiv legittimu u li jenħtiegħ li l-istandards tax-xogħol ma jintużawx għal skopijiet kummerċjali protezzjonisti.
7. Kull Parti għandha tippromwovi permezz tal-liġi u l-prattiki tagħha l-Aġenda tax-Xogħol Deċenti tal-ILO kif stabbilita fid-Dikjarazzjoni tal-ILO dwar il-Ġustizzja Soċjali għal Globalizzazzjoni Ġusta, b'mod partikolari fir-rigward ta':
 - (a) kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti għal kulhadd, fir-rigward, fost l-oħrajn, tal-pagi u tal-qligħ, tal-ħinijiet tax-xogħol, it-tiżni tas-sigurtà soċjali, ta' kundizzjonijiet oħrajn tax-xogħol u tal-protezzjoni soċjali;
 - (b) djalogu soċjali dwar kwistjonijiet ta' xogħol fost il-ħaddiema u l-impjegaturi u l-organizzazzjonijiet rispettivi tagħhom, u mal-awtoritajiet governattivi rilevanti.
8. B'mod konsistenti mal-impenji tagħha skont l-ILO, kull Parti għandha:
 - (a) tadotta u timplimenta miżuri u politiki dwar it-termini u l-kundizzjonijiet tal-impjeg, u s-saħħa u s-sikurezza okkupazzjonali, inkluż kumpens f'kazijiet ta' korriment jew ta' mard okkupazzjonali;

- (b) iżżomm sistema effettiva ta' spezzjoni tax-xogħol.
9. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien sabiex isahhu l-kooperazzjoni tagħhom dwar aspetti relatati mal-kummerċ tal-politiki u l-miżuri tax-xogħol, bilateralment, reġjonalment u f'fora internazzjonali kif xieraq, inkluż fi ħdan l-ILO. Tali kooperazzjoni tista' tkopri fost l-oħrajn:
- (a) l-implimentazzjoni ta' Konvenzjonijiet fundamentali, ta' prijorità u oħrajn aġġornati tal-ILO;
 - (b) ix-xogħol deċenti, inklużi l-interkonnessjonijiet bejn il-kummerċ u l-impjieg sħiħ u produttiv, l-aġġustament tas-suq tax-xogħol, l-istandards fundamentali tax-xogħol, ix-xogħol deċenti fil-ktajjen tal-provvista globali, il-protezzjoni soċjali u l-inklużjoni soċjali, id-djalogu soċjali u l-ugwaljanza bejn il-ġeneri;
 - (c) l-impatt tal-liġi u tal-istandards tax-xogħol fuq il-kummerċ u fuq l-investment, u l-impatt tal-liġi dwar il-kummerċ u l-investment fuq ix-xogħol.
10. Il-Partijiet għandhom iqisu kif xieraq il-fehmiet ipprovduti mir-rappreżentanti tal-ħaddiema, tal-impjegaturi u tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili meta jidentifikaw oqsma ta' kooperazzjoni u meta jwettqu attivitajiet ta' kooperazzjoni.

ARTIKOLU 4

Kummerè u Ugwaljanza bejn il-Ġeneri

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu li l-politiki kummerċjali inklużivi jikkontribwixxu għall-avvanz tat-tiżiħ tal-pożizzjoni ekonomika tan-nisa u l-ugwaljanza bejn il-ġeneri, f'konformità mal-Għan ta' Żvilupp Sostenibbli 5 tal-Aġenda 2030 u l-oġġettivi tad-Dikjarazzjoni Kongunta dwar il-Kummerè u t-Tiżiħ tal-Pożizzjoni Ekonomika tan-Nisa dwar l-Okkażjoni tal-Konferenza Ministerjali tad-WTO li saret f' Buenos Aires f' Diċembru 2017. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-kontribut importanti tan-nisa għat-tkabbir ekonomiku permezz tal-partecipazzjoni tagħhom fl-attività ekonomika, inkluż il-kummerè internazzjonali. Il-Partijiet jimpenjaw ruħhom li jimplimentaw id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim b' mod li jipromwovi u jsaħħah l-ugwaljanza bejn il-ġeneri.
2. Il-Partijiet għandhom l-għan li jsaħħu r-relazzjonijiet kummerċjali u l-kooperazzjoni tagħhom b' modi li jipprovdu b' mod effettiv opportunitajiet u trattament indaqs għan-nisa u l-irġiel biex jibbenefikaw mid-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim, inkluż fi kwistjonijiet ta' impjegi u xogħol, f'konformità mal-impenji internazzjonali tagħhom.
3. Kull Parti għandha timplimenta b' mod effettiv l-obbligi tagħha skont ftehimiet internazzjonali li jindirizzaw l-ugwaljanza bejn il-ġeneri u d-drittijiet tan-nisa li għalihom hija parti, inkluża l-Konvenzjoni dwar l-Eliminazzjoni ta' Kull Forma ta' Diskriminazzjoni Kontra n-Nisa, adottata mill-Assemblea Ġenerali tan-NU fit-18 ta' Diċembru 1979, filwaqt li tinnota b' mod partikolari d-dispożizzjonijiet tagħha relatati mal-eliminazzjoni tad-diskriminazzjoni kontra n-nisa fil-ħajja ekonomika u fil-qasam tal-impjegi. F'dan ir-rigward, il-Partijiet itennu l-impenji rispettivi tagħhom skont l-Artikolu 3 ta' dan l-Anness inkluż rigward l-implimentazzjoni effettiva tal-Konvenzjonijiet tal-ILO relatati mal-ugwaljanza bejn is-sessi u l-eliminazzjoni tad-diskriminazzjoni fir-rigward tal-impjegi u x-xogħol.

4. Kull Parti għandha tagħmel hilitha biex tiżgura li l-liġi u l-politiki rilevanti tagħha jipprevedu, u jinkoraġġixxu, drittijiet, trattament u opportunitajiet ugwali bejn l-irġiel u n-nisa. Kull Parti għandha tagħmel hilitha biex ittejjeb tali liġi u politiki, mingħajr preġudizzju għad-dritt ta' kull Parti li tistabbilixxi l-kamp ta' applikazzjoni u l-livelli ta' protezzjoni tagħha stess għal opportunitajiet indaqs għall-irġiel u n-nisa. Tali liġi u politiki għandhom ikunu konsistenti mal-impenji ta' kull Parti lejn l-istandards u l-ftehimiet rikonoxxuti internazzjonalment imsemmija f' dan l-Artikolu.
5. Il-Partijiet itennu l-impenji tagħhom skont l-Artikolu 2 ta' dan l-Anness fir-rigward tal-liġi rispettiva tagħhom li għandha l-għan li tiżgura l-ugwaljanza bejn il-ġeneri jew l-opportunitajiet indaqs għan-nisa u l-irġiel.
6. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien b' mod bilaterali jew f' fora rilevanti oħra kif xieraq biex isaħħu l-kooperazzjoni tagħhom dwar aspetti relatati mal-kummerċ tal-politiki u l-miżuri tal-ugwaljanza bejn il-ġeneri, inklużi attivitajiet imfassla biex itejbu l-kapaċità u l-kundizzjonijiet għan-nisa, inklużi l-ħaddiema, in-nisa fin-negozju u l-intraprendituri, biex jaċċessaw u jibbenefikaw mill-opportunitajiet maħluqa minn dan il-Ftehim. Tali kooperazzjoni tista' tkopri fost l-oħrajn l-iskambju ta' informazzjoni u tal-aħjar prattiki relatati mal-ġbir ta' *data* diżaggregata skont il-ġeneru u analizi bbażata fuq il-ġeneru tal-politiki kummerċjali.
7. Il-Partijiet jaqblu dwar l-importanza tal-monitoraġġ u l-valutazzjoni, f' konformità mal-proċeduri domestiċi tagħhom, tal-impatt tal-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim fuq l-ugwaljanza bejn il-ġeneri u l-opportunitajiet indaqs ipprovduti għan-nisa fir-rigward tal-kummerċ.

ARTIKOLU 5

Governanza u Ftehimiet Ambjentali Multilaterali

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza tal-governanza ambjentali internazzjonali, b'mod partikolari r-rwol tal-Assemblea tan-NU għall-Ambjent (UN Environment Assembly, UNEA) tal-Programm tan-NU għall-Ambjent (UN Environment Programme, UNEP), kif ukoll il-ftehimiet ambjentali multilaterali (multilateral environmental agreements, MEAs) bhala rispons tal-komunità internazzjonali għall-isfidi ambjentali globali jew reġjonali u jenfasizzaw il-hteġa li jissahha l-appoġġ reċiproku bejn il-politiki, ir-regoli u l-miżuri kummerċjali u ambjentali.
2. Fid-dawl tal-paragrafu 1, kull Parti għandha timplimenta b'mod effettiv l-MEAs, il-protokolli u l-emendi li tkun irratifikat.
3. Il-Partijiet għandhom perjodikament jiskambjaw informazzjoni dwar is-sitwazzjonijiet rispettivi tagħhom fir-rigward tar-ratifika tal-MEAs, inklużi l-protokolli u l-emendi tagħhom.
4. Il-Partijiet jafferaw id-dritt ta' kull Parti li tadotta jew iżzomm miżuri sabiex tippromwovi l-objettivi tal-MEAs li għalihom hija parti. Il-Partijiet ifakkru li l-miżuri adottati jew infurzati għall-implimentazzjoni ta' tali MEAs jistgħu jiġu ġġustifikati skont il-Parti VIII ta' dan il-Ftehim.

5. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien sabiex isaħħu l-kooperazzjoni tagħhom dwar aspetti relatati mal-kummerċ ta' politiki u miżuri ambjentali, bilateralment, reġjonalment u f'fora internazzjonali, kif xieraq, inkluż fil-Forum Politiku ta' Livell Għoli tan-NU għall-Iżvilupp Sostenibbli, l-UNEP, l-UNEA, il-MEAs, u d-WTO. Tali kooperazzjoni tista' tkopri fost l-oħrajn:
- (a) politiki u miżuri li jippromwovu l-appoġġ reċiproku tal-kummerċ u tal-ambjent inklużi:
 - il-kondiviżjoni ta' informazzjoni dwar politiki u prattiki u promozzjoni ta' inizjattivi biex tithegġeg il-bidla għal ekonomija ċirkolari;
 - il-promozzjoni ta' inizjattivi dwar il-produzzjoni u l-konsum sostenibbli, it-tkabbir ekoloġiku u t-tnaqqis tat-tniġġis;
 - l-iskambju ta' informazzjoni dwar il-politiki u l-prattiki, u l-promozzjoni ta' pożizzjonijiet komuni, fil-qafas tal-MEAs;
 - (b) inizjattivi sabiex ihegġu l-kummerċ u l-investment f'oġġetti u f'servizzi ambjentali, inkluż billi jindirizzaw ostakli tariffarji u mhux tariffarji relatati;
 - (c) l-impatt tad-dritt dwar l-ambjent u l-istandards ambjentali fuq il-kummerċ u l-investment, jew l-impatt tad-dritt dwar il-kummerċ u l-investment fuq l-ambjent;
 - (d) aspetti oħra relatati mal-kummerċ tal-MEAs, inklużi l-protokolli, l-emendi u l-implimentazzjoni tagħhom.

6. Il-Partijiet ser jagħtu l-kunsiderazzjoni dovuta, kif xieraq, lill-fehmiet jew il-kontribut mill-pubbliku rilevanti u l-partijiet ikkonċernati interessati għad-definizzjoni u l-implimentazzjoni tal-attivitajiet ta' kooperazzjoni tagħhom, u jistgħu jinvolvu aktar tali partijiet ikkonċernati f'dawk l-attivitajiet, kif xieraq.

ARTIKOLU 6

Kummerċ u Tibdil fil-Klima

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza li tittiehed azzjoni urgenti biex jiġi miġġieled it-tibdil fil-klima u l-impatti tiegħu, u r-rwol tal-kummerċ biex jintlaħaq dan l-oġġettiv, b'mod konsistenti mal-Konvenzjoni Qafas tan-NU dwar it-Tibdil fil-Klima li saret f'New York fid-9 ta' Mejju 1992 UNFCCC), il-Ftehim ta' Pariġi skont l-UNFCCC, magħmul f'Pariġi fit-12 ta' Diċembru 2015 (il-Ftehim ta' Pariġi), u ma' MEAs u strumenti multilaterali oħra fil-qasam tat-tibdil fil-klima.
2. Fid-dawl tal-paragrafu 1, kull Parti għandha timplimenta b'mod effettiv il-UNFCCC u l-Ftehim ta' Pariġi.
3. L-impenn biex il-Ftehim ta' Pariġi jiġi implimentat b'mod effettiv skont il-paragrafu 2 jinkludi l-obbligu li wiehed joqgħod lura minn kull azzjoni jew ommissjoni li materjalment tegħleb l-oġġettiv u l-fini tal-Ftehim ta' Pariġi.
4. Parti tista' tiegħu miżuri xierqa relatati ma' dan il-Ftehim fil-każ ta' ksur tal-obbligu skont il-paragrafu 3. Għandhom jittiegħdu miżuri xierqa f'konformità mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 96 tal-Ftehim ta' Cotonou jew id-dispożizzjonijiet korrispondenti tal-ftehim suċċessur tiegħu, kif previst fl-Artikolu 136.3 ta' dan il-Ftehim.

5. Fid-dawl tal-paragrafu 1, kull Parti ghandha:
- (a) tippromwovi l-appoġġ reċiproku tal-politiki u l-miżuri kummerċjali u klimatiċi u b'hekk tikkontribwixxi għat-tranzizzjoni lejn ekonomija b'emissjonijiet baxxi ta' gassijiet serra, effiċjenti fir-rizorsi u ċirkolari, u għal żvilupp reżiljenti għat-tibdil fil-klima;
 - (b) tiffacilita t-tneħħija ta' ostakli għall-kummerċ u l-investment fi prodotti u servizzi ta' rilevanza partikolari għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih, bħall-enerġija rinnovabbli u prodotti u servizzi effiċjenti fl-użu tal-enerġija.
6. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien biex isahħu l-kooperazzjoni tagħhom dwar aspetti relatati mal-kummerċ tal-politiki u l-miżuri dwar it-tibdil fil-klima b'mod bilaterali, regionali u f'fora internazzjonali, kif xieraq, inkluż skont il-UNFCCC, il-Ftehim ta' Pariġi, il-Protokoll ta' Montreal dwar Sustanzi li Jnaqqsu s-Saff tal-Ożonu konkluz f'Montreal fis-16 ta' Settembru 1987 (il-Protokoll ta' Montreal) u fid-WTO u fl-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali (OMI). Tali kooperazzjoni tista' tkopri fost l-oħrajn:
- (a) djalogu ta' politika u kooperazzjoni rigward l-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Pariġi, bħal dwar mezzi għall-promozzjoni tar-reżiljenza għall-klima, l-enerġija rinnovabbli, it-teknoloġiji b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju, l-effiċjenza enerġetika, it-tnejjija u l-adozzjoni ta' azzjoni tal-ipprezzar tal-karbonju inklużi sistemi għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet, it-trasport sostenibbli, l-iżvilupp ta' infrastruttura sostenibbli u reżiljenti għat-tibdil fil-klima u l-monitoraġġ tal-emissjonijiet;
 - (b) l-appoġġ għall-iżvilupp u għall-adozzjoni ta' miżuri ambizzjużi u effettivi għat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra tal-IMO li għandhom jiġu implimentati minn vapuri involuti fil-kummerċ internazzjonali;

- (c) l-appoġġ għal eliminazzjoni gradwali ambizzjuża ta' sustanzi li jnaqqsu s-saff tal-ożonu (ozone depleting substances, ODS) u t-tnaqqis gradwali tal-idrofluworokarburi (hydrofluorocarbons, HFCs) skont il-Protokoll ta' Montreal permezz ta' miżuri biex jiġu kkontrollati l-produzzjoni, il-konsum u l-kummerċ tagħhom, l-introduzzjoni ta' alternattivi li jirrispettaw l-ambjent għall-ODS u l-HFCs, u l-aġġornament ta' standards ta' sikurezza u standards rilevanti oħra, kif ukoll billi jiġi miġġieled il-kummerċ illegali ta' sustanzi regolati mill-Protokoll ta' Montreal.

ARTIKOLU 7

Kummerċ u Diversità Bijoloġika

1. Il-Partijiet jagħrfu l-importanza tal-konservazzjoni u tal-użu sostenibbli tad-diversità bijoloġika u tar-rwol tal-kummerċ fl-ilħuq ta' dawn l-oġettivi, b'mod konsistenti mal-MEAs rilevanti li għalihom huma parti, inklużi l-Konvenzjoni dwar id-Diversità Bijoloġika, li saret f'Rio de Janeiro fil-5 ta' Ġunju 1992 (KDB) u l-protokoll tagħha, il-Konvenzjoni dwar il-Kummerċ Internazzjonali fl-Ispeċijiet ta' Fawna u Flora Selvaġġi fil-Periklu, magħmula f'Washington, D.C. fit-3 ta' Marzu 1973 (CITES), u d-deċiżjonijiet adottati taħtha.
2. Fid-dawl tal-paragrafu 1, kull Parti għandha:
 - (a) timplimenta miżuri effettivi sabiex tiġġieled kontra l-kummerċ illegali ta' organiżmi selvaġġi, inkluż fir-rigward ta' pajjiżi terzi, kif xieraq;

- (b) tippromwovi l-konservazzjoni u l-użu sostenibbli fit-tul tal-ispeċijiet elenkati fis-CITES u l-inkluzjoni ta' speċijiet ta' animali u pjanti fl-Appendiċijiet tas-CITES fejn l-istatus ta' konservazzjoni ta' dik l-ispeċi jitqies f'riskju minhabba l-kummerċ internazzjonali, kif ukoll it-twettiq ta' rieżamijiet perjodiċi, li jistgħu jirriżultaw f'rakkomandazzjoni biex jiġu emendati l-Appendiċijiet tas-CITES, sabiex jiġi żgurat li dawn jirriflettu kif xieraq il-ħtiġijiet ta' konservazzjoni tal-ispeċijiet mhedda mill-kummerċ internazzjonali;
 - (c) tippromwovi l-kummerċ fi prodotti derivati minn użu sostenibbli ta' riżorsi bijoloġiċi sabiex jikkontribwixxi għall-konservazzjoni tal-bijodiversità;
 - (d) tippromwovi l-kondiviżjoni ġusta u ekwa tal-benefiċċji li jirriżultaw mill-użu tar-riżorsi ġenetiċi u l-għarfien tradizzjonali assoċjat mar-riżorsi ġenetiċi, f'konformità mal-Protokoll ta' Nagoya għas-CBD, magħmul f'Nagoya fid-29 ta' Ottubru 2010 (il-Protokoll ta' Nagoya);
 - (e) tiegħu miżuri għall-konservazzjoni tad-diversità bijoloġika meta tkun soġġetta għal pressjonijiet marbutin mal-kummerċ u mal-investment, b'mod partikolari għall-prevenzjoni tat-tixrid ta' zoonożi u speċijiet aljeni invażivi.
3. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien biex isahħu l-kooperazzjoni tagħhom dwar aspetti relatati mal-kummerċ tal-politiki u l-miżuri tal-bijodiversità bilateralment, reġjonalment u f'fora internazzjonali, kif xieraq, inkluż taħt is-CBD u s-CITES. Tali kooperazzjoni tista' tkopri fost l-oħrajn:
- (a) inizjattivi u prattiki tajbin dwar il-kummerċ fi prodotti u f'servizzi derivati mill-użu sostenibbli ta' riżorsi bijoloġiċi bl-għan ta' konservazzjoni tad-diversità bijoloġika;

- (b) il-kummerċ responsabbli u l-konservazzjoni u l-użu sostenibbli tad-diversità bijoloġika, inkluż l-iżvilupp u l-applikazzjoni ta' metodi ta' kontabbiltà tal-kapital naturali u tal-ekosistemi, il-valutazzjoni tal-ekosistemi u s-servizzi tagħhom u strumenti ekonomiċi relatati, u l-integrazzjoni tal-bijodiversità fil-proċessi tal-kummerċ u l-kummerċ;
- (c) il-ġlieda kontra l-kummerċ illegali ta' organiżmi selvaġġi, inkluż permezz ta' inizzjattivi biex titnaqqas id-domanda għal prodotti illegali ta' organiżmi selvaġġi u inizzjattivi biex jissaħħu l-kondiviżjoni u l-kooperazzjoni tal-informazzjoni, l-infurzar tal-liġi, it-trasferiment teknoloġiku volontarju, il-programmi ta' skambju u t-tiżni tal-kapaċitajiet;
- (d) l-aċċess għar-rizorsi ġenetiċi kif ukoll il-kondiviżjoni ġusta u ekwa tal-benefiċċji mill-użu tagħhom konsistenti mal-Protokoll ta' Nagoya.

ARTIKOLU 8

Kummerċ u Foresti

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza tal-konservazzjoni u tal-ġestjoni sostenibbli tal-foresti sabiex jipprovdu funzjonijiet ambjentali u opportunitajiet ekonomiċi u soċjali għall-ġenerazzjonijiet preżenti u futuri, u r-rwol tal-kummerċ fil-kisba ta' dan l-oġjettiv.
2. Fid-dawl tal-paragrafu 1, kull Parti għandha:
 - (a) timplimenta miżuri għall-ġlieda kontra l-qtuġh illegali tas-siġar u l-kummerċ relatat, inkluż fir-rigward ta' pajjiżi terzi, kif xieraq, u tippromwovi l-kummerċ fi prodotti tal-foresti maħsuda b'mod legali;

- (b) tippromwovi l-konservazzjoni u l-ġestjoni sostenibbli tal-foresti u tal-kummerċ u tal-konsum tal-injam u tal-prodotti tal-injam maħsud f'konformità mal-liġi tal-pajjiż tal-ħsad u minn foresti ġestiti b'mod sostenibbli;
- (c) tiskambja informazzjoni mal-Parti l-oħra dwar inizjattivi relatati mal-kummerċ rigward il-ġestjoni sostenibbli tal-foresti, il-konservazzjoni tal-foresti, il-governanza tal-foresti, l-inizjattivi mfassla biex jiġġieldu l-qtuġħ illegali tas-siġar għall-injam, u politiki rilevanti oħra ta' interess reċiproku u jikkooperaw biex jimmassimizzaw l-impatt u l-appoġġ reċiproku tal-politiki rispettivi tagħhom ta' interess reċiproku.
3. Filwaqt li jirrikonoxxu li d-deforestazzjoni hija xprunatur ewlieni tat-tiġin globali u tat-telf tal-bijodiversità, il-Partijiet għandhom jiskambjaw l-għarfien u l-esperjenza dwar modi kif jinkoraġġixxu l-konsum u l-kummerċ fi prodotti minn ktajjen tal-provvista mingħajr deforestazzjoni, filwaqt li jimminimizzaw ir-riskju li l-prodotti assoċjati mad-deforestazzjoni jew mad-degradazzjoni tal-foresti jitqiegħdu fis-swieq tagħhom.
4. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien biex isaħħu l-kooperazzjoni tagħhom dwar aspetti relatati mal-kummerċ tal-ġestjoni sostenibbli tal-foresti, itejbu l-konservazzjoni tal-foresti, jimminimizzaw il-forom kollha ta' deforestazzjoni u degradazzjoni tal-foresti, itejbu t-traċċabbiltà u l-katina tal-kustodja tal-prodotti tal-foresti, jippromwovu inizjattivi biex itejbu l-kondiviżjoni tal-informazzjoni, jiġġieldu l-qtuġħ illegali tas-siġar għall-injam u jsaħħu r-rwol tal-foresti fil-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, fil-ġlieda kontra t-telf tal-bijodiversità u fl-ekonomija ċirkolari u l-bijoekonomija, bilateralment, reġjonalment u f'fora internazzjonali kif xieraq.

ARTIKOLU 9

Il-Kummerè u l-Ġestjoni Sostenibbli tar-Riżorsi Bijoloġiċi tal-Baħar u tal-Akkwakultura

1. Il-Partijiet jagħrfu l-importanza tal-konservazzjoni u tal-ġestjoni sostenibbli tar-riżorsi bijoloġiċi tal-baħar u tal-ekosistemi kif ukoll tal-promozzjoni ta' akkwakultura responsabbli u sostenibbli, u r-rwol tal-kummerè fl-ilħuq ta' dawn l-oġettivi.
2. Il-Partijiet jirrikonoxxu li s-sajd illegali, mhux irrappurtat u mhux irregolat (illegal, unreported and unregulated, IUU) idgħajef il-konservazzjoni u l-ġestjoni sostenibbli tal-istokkijiet tal-ħut, għandu impatt negattiv fuq l-għajxien tal-komunitajiet tas-sajd u ta' dawk li jinneogzjaw fil-ħut u fil-prodotti tas-sajd. Dan jikkonferma l-ħtieġa għal azzjoni biex jiġi miġġieled u jintemm is-sajd IUU u jiġu indirizzati l-problemi tas-sajd eċċessiv u l-użu mhux sostenibbli tar-riżorsi tas-sajd.
3. Fid-dawl tal-paragrafi 1 u 2, kull Parti għandha:
 - (a) timplimenta miżuri ta' konservazzjoni u ġestjoni fit-tul u l-użu sostenibbli tar-riżorsi ħajjin tal-baħar kif definiti fil-Ftehim tan-NU għall-Implimentazzjoni tad-Dispożizzjonijiet tal-Konvenzjoni tan-NU fuq il-Liġi tal-Baħar tal-10 ta' Diċembru 1982 relatati mal-Konservazzjoni u l-Ġestjoni ta' Stokkijiet ta' Ħut Transżonali u Stokkijiet ta' Ħut li Jpassi Hafna (Ftehim dwar Stokkijiet ta' Ħut) magħmul f'New York fl-4 ta' Awwissu 1995, u l-Ftehim tal-Organizzazzjoni tal-Ikel u l-Agrikoltura tan-NU (Food and Agriculture Organization, FAO) għall-Promozzjoni tal-Konformità mal-Miżuri Internazzjonali ta' Konservazzjoni u Ġestjoni minn Bastimenti tas-Sajd fl-Ibhra Miftuħa magħmul f'Ruma fl-24 ta' Novembru 1993 (Ftehim ta' Konformità), u l-Ftehim tal-FAO dwar Miżuri tal-Istat tal-Port li Jimpedixxu, Jiskoraġġixxu u Jeliminaw is-Sajd Illegali, Mhux Rappurtat u Mhux Regolat magħmul f'Ruma fit-22 ta' Novembru 2009 (PSMA);

- (b) taġixxi b'mod konsistenti mal-prinċipji tal-UNCLOS, il-Ftehim dwar l-Istokkijiet tal-Hut, il-Ftehim ta' Konformità, il-Kodiċi ta' Kondotta tal-FAO għal Sajd Responsabbli, adottat bir-Riżoluzzjoni 4/95 tal-31 ta' Ottubru 1995 u l-PSMA, u tipparteċipa, kif xieraq, fl-inizjattiva tal-FAO dwar ir-Registru Globali tal-Bastimenti tas-Sajd, il-Bastimenti tat-Trasport Refrigerati u l-Bastimenti tal-Provvista;
- (c) tipparteċipa b'mod attiv fil-ħidma tal-Organizzazzjonijiet Reġjonali tal-Ġestjoni tas-Sajd (Regional Fisheries Management Organisations, RFMOs) li tagħhom huma membri, osservaturi jew partijiet mhux kontraenti li jikkooperaw, bl-għan li jinkisbu governanza tajba tas-sajd u sajd sostenibbli, bħal pereżempju permezz tal-promozzjoni tar-riċerka xjentifika u l-adozzjoni ta' miżuri ta' konservazzjoni u ġestjoni bbażati fuq l-aħjar informazzjoni xjentifika disponibbli, it-tiżhijiet tal-mekkanizmi ta' konformità, it-twetiq ta' rieżamijiet perjodiċi tal-prestazzjoni u l-adozzjoni ta' kontroll, monitoraġġ u infurzar effettivi tal-miżuri ta' ġestjoni tal-RFMOs u, fejn applikabbli, l-adozzjoni u l-implimentazzjoni ta' dokumentazzjoni tal-qbid jew skemi ta' ċertifikazzjoni u miżuri tal-istat tal-port;
- (d) timplimenta miżuri effettivi għall-ġlieda kontra s-sajd IUU, inklużi miżuri biex jeskludu prodotti IUU mill-flussi kummerċjali, u tikkoopera biex tiffaċilita l-iskambju ta' informazzjoni biex tiżgura l-infurzar tat-traċċabbiltà;
- (e) tippromwovi l-iżvilupp ta' akkwakultura sostenibbli u responsabbli, filwaqt li tqis l-aspetti ekonomiċi, soċjali u ambjentali tagħha, inkluż fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-obiettivi u tal-prinċipji li jinsabu fil-Kodiċi ta' Kondotta tal-FAO għal Sajd Responsabbli;

- (f) tippromwovi l-konservazzjoni fit-tul u l-użu sostenibbli tal-ispeċijiet elenkati fis-CITES u l-inklużjoni ta' speċijiet ta' animali u pjanti akkwatiċi fl-Appendiċijiet tas-CITES fejn l-istatus ta' konservazzjoni ta' dik l-ispeċi jitqies f'riskju minhabba l-kummerċ internazzjonali;
- (g) tikkonforma mal-Konvenzjoni dwar il-Konservazzjoni tal-Ispeċijiet Migratorji tal-Annimali Selvaġġi, magħmula f' Bonn fit-23 ta' Ġunju 1979 (il-Konvenzjoni ta' Bonn) u l-istrumenti taht dik il-konvenzjoni, għall-konservazzjoni sostenibbli tal-ispeċijiet migratorji, il-ġestjoni tal-qabdiet inċidentali u d-*data* dwar il-ħatt l-art.

4. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien biex isahħu l-kooperazzjoni u l-benefiċċji reċiproċi tagħhom dwar aspetti relatati mal-kummerċ tal-politiki u l-miżuri tas-sajd u tal-akkwakultura, bilateralment, reġjonalment u f'fora internazzjonali, kif xieraq, inkluż fid-WTO, l-RFMOs, l-FAO u taht strumenti multilaterali oħra f'dan il-qasam, bl-għan li jippromwovu prattiki tas-sajd sostenibbli u l-akkwakultura u l-kummerċ fi prodotti tal-ħut u tal-frott tal-baħar minn sajd u akkwakultura ġestiti b'mod sostenibbli. Il-Partijiet għandhom jaħdmu mill-qrib flimkien u jaċċelleraw l-isforzi tagħhom biex jiksbu l-Għan ta' Żvilupp Sostenibbli Nru 14 tan-NU (il-ħajja taht l-ilma), li għandu l-għan li jikkonserva u juża b'mod sostenibbli l-oċeani, l-ibħra u r-rizorsi tal-baħar għall-iżvilupp sostenibbli inkluż permezz tal-prevenzjoni u t-tnaqqis sinifikanti tat-tniġġis tal-baħar ta' kull tip, b'mod partikolari minn attivitajiet ibbażati fuq l-art, inkluż l-iskart tal-baħar u t-tniġġis min-nutrijenti, u permezz tal-integrazzjoni tal-konservazzjoni tal-ekosistemi tal-baħar fil-politiki tal-ekonomija blu sostenibbli.

ARTIKOLU 10

Kummerċ u Investiment li Jappoġġaw Żvilupp Sostenibbli

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu li l-kummerċ u l-investiment fi prodotti u servizzi li huma relatati mal-protezzjoni tal-ambjent jew jikkontribwixxu għat-titjib tal-kundizzjonijiet soċjali u li t-trawwim tal-użu ta' skemi ta' sostenibbiltà jew inizjattivi volontarji oħra jista' jikkontribwixxi b'mod sinifikanti għall-iżvilupp sostenibbli.
2. Għal dak l-għan, il-Partijiet eliminaw id-dazji doganali fuq prodotti ambjentali li joriginaw mill-Parti l-oħra skont l-Artikoli 10 u 11 ta' dan il-Ftehim.
3. Barra minn hekk, il-Partijiet impenjaw ruhhom li jikkonkludu negozjati dwar servizzi ambjentali u attivitajiet ta' manifattura skont l-Artikolu 3 ta' dan il-Ftehim.
4. Fid-dawl tal-paragrafu 1, kull Parti għandha tippromwovi u tiffaċilita l-kummerċ u l-investiment f'dawn:
 - (a) oġġetti u servizzi ambjentali;
 - (b) oġġetti li jikkontribwixxu għal kundizzjonijiet soċjali mtejbini; u
 - (c) oġġetti soġġetti għal skemi ta' assigurazzjoni tas-sostenibbiltà trasparenti, fattwali u mhux qarrieqa bħal skemi ta' kummerċ ġust u etiku u ekotikketti.

5. Il-promozzjoni u l-facilitazzjoni tal-kummerċ u l-investment imsemmijin fil-paragrafu 4 jistgħu jinkludu:
- (a) azzjonijiet ta' sensibilizzazzjoni u kampanji ta' informazzjoni u ta' edukazzjoni tal-pubbliku;
 - (b) l-adozzjoni ta' oqfsa ta' politika li jwasslu għall-varar tal-aħjar teknoloġiji disponibbli;
 - (c) it-tteġġig tal-adozzjoni ta' skemi ta' sostenibbiltà trasparenti, fattwali u mhux qarrieqa, speċjalment għall-SMEs;
 - (d) l-indirizzar ta' ostakli mhux tariffarji relatati; u
 - (e) referenza għall-istandards internazzjonali rilevanti, bħall-Konvenzjonijiet tal-ILO u l-linji gwida jew l-MEAs, kif aġġornati perjodikament mill-korpi rilevanti.
6. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien sabiex isaħħu l-kooperazzjoni tagħhom f'aspetti relatati mal-kummerċ ta' kwistjonijiet koperti minn dan l-Artikolu b'mod bilaterali, reġjonali u f'fora internazzjonali u multilaterali, kif ikun xieraq, forst l-oħrajn permezz tal-iskambju ta' informazzjoni, tal-aħjar prattiki u ta' inizjattivi ta' sensibilizzazzjoni.

ARTIKOLU 11

Il-Kummerç u l-Imġiba Responsabbli fin-Negożju u l-Ġestjoni tal-Katina tal-Provvista

1. Il-Partijiet jagħrfu l-importanza ta' mġiba responsabbli fin-negożju u ta' prattiki ta' responsabbiltà soċjali korporattiva, inkluża ġestjoni responsabbli tal-ktajjen tal-provvista u r-rwol tal-kummerç fl-ilħuq ta' dan l-oġettiv.
2. Fid-dawl tal-paragrafu 1, kull Parti għandha:
 - (a) tippromwovi l-imġiba responsabbli fin-negożju u r-responsabbiltà soċjali korporattiva, inkluża l-ġestjoni responsabbli tal-katina tal-provvista, billi tipprovdi oqfsa ta' politika ta' appoġġ li jinkoraġġixxu l-adozzjoni ta' prattiki rilevanti min-negożji;
 - (b) tappoġġa l-aderenza, l-implimentazzjoni, is-segwitu u t-tixrid ta' strumenti internazzjonali rilevanti, bħal-Linji Gwida tal-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi (Organisation for Economic Cooperation and Development, OECD) għall-Intrapriżi Multinazzjonali, id-Dikjarazzjoni Tripartitika tal-ILO dwar il-Prinċipji li jikkonċernaw l-Intrapriżi Multinazzjonali u l-Politika Soċjali, adottata f'Ġinevra f'Novembru 1977, il-Patt Globali tan-NU, u l-Prinċipji Gwida tan-NU dwar in-Negożju u d-Drittijiet tal-Bniedem approvati mill-Kunsill tad-Drittijiet tal-Bniedem fir-Riżoluzzjoni tiegħu 17/4 tas-16 ta' Ġunju 2011.

3. Il-Partijiet jagħrfu l-utilità ta' linji gwida internazzjonali speċifiċi għas-settur fl-oqsma tar-responsabbiltà soċjali korporattiva/tal-imġiba responsabbli fin-negozju u għandhom jippromwovu l-hidma kongunta f'dan ir-rigward. Fir-rigward tal-Linji Gwida tal-OECD dwar id-Diligenza Dovuta rilevanti rikonnoxxuti internazzjonalment għal Ktajjen ta' Provvista Responsabbli tal-Minerali minn Żoni Affettwati mill-Kunflitti u Żoni ta' Riskju Għoli u s-supplimenti tagħhom, il-Partijiet għandhom jimplementaw ukoll miżuri biex jipromwovu l-adozzjoni ta' tali gwida. Bħala membri tal-Kumitat tal-FAO dwar is-Sigurtà Alimentari Dinjija, il-Partijiet għandhom jipromwovu wkoll sensibilizzazzjoni għall-Prinċipji għal Investiment Responsabbli fis-Sistemi tal-Agrikoltura u tal-Ikel" u l-"Linji Gwida Volontarji dwar il-Governanza Responsabbli tal-Pussess tal-Art, is-Sajd u l-Foresti fil-kuntest tas-Sigurtà Alimentari Nazzjonali.
4. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien sabiex isaħħu l-kooperazzjoni tagħhom f'aspetti relatati mal-kummerċ ta' kwistjonijiet koperti minn dan l-artikolu b'mod bilaterali, reġjonali u f'fora internazzjonali, kif ikun xieraq, fost l-oħrajn permezz tal-iskambju ta' informazzjoni, tal-aħjar prattiki u ta' inizjattivi ta' sensibilizzazzjoni.

ARTIKOLU 12

Informazzjoni Xjentifika u Teknika

1. Meta tistabilixxi jew timplimenta miżuri mmirati sabiex iħarsu l-ambjent jew il-kundizzjonijiet tax-xogħol li jistgħu jaffettwaw il-kummerċ jew l-investiment, kull Parti għandha tqis l-informazzjoni xjentifika u teknika disponibbli, l-istandards internazzjonali rilevanti, il-linji gwida u r-rakkomandazzjonijiet.
2. Meta jkun hemm nuqqas ta' ċertezza xjentifika sħiħa u jkun hemm theddid ta' hsara serja jew irriversibbli għall-ambjent jew għas-sikurezza u s-saħħa okkupazzjonali, Parti tista' tadotta miżuri biex tipprevjeni tali hsara, f'konformità mal-prinċipju ta' prekawzjoni.

ARTIKOLU 13

Trasparenza

1. Kull Parti għandha, bil-għan li tiżgura sensibilizzazzjoni u tipprovdi opportunitajiet raġonevoli għall-persuni interessati u l-partijiet ikkonċernati biex jissottomettu fehmiet, jiżviluppaw, jippromulgaw u jimplementaw b' mod trasparenti:
 - (a) miżuri mmirati lejn il-harsien tal-ambjent jew il-protezzjoni tal-kundizzjonijiet tax-xogħol li jistgħu jaffettwaw il-kummerċ jew l-investment; jew
 - (b) miżuri kummerċjali jew ta' investment li jistgħu jaffettwaw il-harsien tal-ambjent jew il-protezzjoni tal-kundizzjonijiet tax-xogħol.
2. Kull Parti għandha tqis kif xieraq il-komunikazzjonijiet u l-opinjonijiet mill-pubbliku dwar kwistjonijiet relatati ma' dan l-Anness. Hija tista' tinforma, fejn xieraq, lill-gruppi konsultattivi domestiċi stabbiliti skont l-Artikolu 15 ta' dan l-Anness kif ukoll lill-punt ta' kuntatt tal-Parti l-oħra stabbilit f'konformità mal-Artikolu 14(5) ta' dan l-Anness dwar tali komunikazzjonijiet u opinjonijiet.

ARTIKOLU 14

Kumitat Speċjali għall-Kummerċ u l-Iżvilupp Sostenibbli u Punti ta' Kuntatt

1. Il-Partijiet b'dan jistabbilixxu Kumitat Speċjali għall-Kummerċ u l-Iżvilupp Sostenibbli (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "il-Kumitat tat-TSD"), irregolat mill-Parti VI ta' dan il-Ftehim, li għandu:
 - (a) jiltaqa' darba fis-sena, jew mingħajr dewmien żejjed fuq talba ta' waħda mill-Partijiet;
 - (b) ikun kopresedut, f'livell xieraq, mir-rappreżentanti tal-Partijiet; u
 - (c) jirrapporta lill-Kunsill tal-FSE.

2. Il-Kumitat tat-TSD għandu:
 - (a) jiffaċilita, jissorvelja u jirrieżamina l-implimentazzjoni ta' dan l-Anness;
 - (b) jwettaq il-kompiti msemmijin fl-Artikolu 18 ta' dan l-Anness;
 - (c) jikkontribwixxi għall-hidma tal-Kumitat ta' Uffiċjali Għolja dwar kwistjonijiet koperti minn dan l-Anness, inkluż fir-rigward ta' sugġetti għad-diskussjoni mal-Kumitat Konsultattiv tal-FSE msemmi fl-Artikolu 108 ta' dan il-Ftehim;
 - (d) jikkunsidra kull kwistjoni oħra relatata ma' dan l-Anness skont kif jaqblu l-Partijiet.

3. Il-Kumitat tat-TSD jista' jistabbilixxi r-regoli ta' proċedura tiegħu stess, li fin-nuqqas ta' tagħhom ir-regoli ta' proċedura tal-Kumitat ta' Uffiċjali Għolja għandhom japplikaw *mutatis mutandis*.
4. Il-Kumitat tat-TSD għandu jippubblika rapport wara kull laqgħa tiegħu.
5. Kull Parti għandha, mad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Fteim, tahtar punt ta' kuntatt fl-amministrazzjoni tagħha biex jiffaċilita l-komunikazzjoni u l-koordinazzjoni bejn il-Partijiet dwar kull kwistjoni relatata ma' dan l-Anness. Kull Parti għandha tinnotifika lill-Parti l-oħra bid-dettalji ta' kuntatt tal-punt ta' kuntatt tagħha. Il-Partijiet minnufih għandhom jinnotifikaw lil xulxin dwar kwalunkwe tibdil f'dawk id-dettalji ta' kuntatt.

ARTIKOLU 15

Gruppi Konsultattivi Domestiċi

1. Kull Parti għandha tohloq grupp konsultattiv domestiku ġdid jew tahtar grupp konsultattiv domestiku eżistenti fi żmien sena wara d-data tad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim. Il-grupp konsultattiv domestiku għandu jagħti pariri lill-Parti kkonċernata dwar kwistjonijiet koperti minn dan il-Ftehim. Għandu jikkonsisti minn rappreżentanza bilancjata ta' organizzazzjonijiet indipendenti tas-soċjetà ċivili inklużi organizzazzjonijiet mhux governattivi, organizzazzjonijiet tan-negozju u tal-impjegaturi kif ukoll trade unions attivi fi kwistjonijiet ekonomiċi, tal-iżvilupp sostenibbli, soċjali, tad-drittijiet tal-bniedem, ambjentali u fi kwistjonijiet oħrajn. Il-grupp konsultattiv domestiku jista' jitlaqqa' f'konfigurazzjonijiet differenti sabiex tiġi diskussa l-implimentazzjoni ta' Partijiet u dispozizzjonijiet differenti ta' dan il-Ftehim.

2. Kull Parti għandha tiltaqa' mal-grupp konsultattiv domestiku tagħha tal-anqas darba fis-sena. Kull Parti għandha tikkunsidra l-fehmiet jew ir-rakkomandazzjonijiet sottomessi mill-grupp konsultattiv domestiku tagħha dwar l-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim.
3. Sabiex tippromwovi s-sensibilizzazzjoni pubblika tal-gruppi konsultattivi domestiċi, kull Parti għandha tippubblika l-lista tal-organizzazzjonijiet li jipparteċipaw fil-grupp konsultattiv domestiku tagħha kif ukoll il-punt ta' kuntatt għal dak il-grupp.
4. Il-Partijiet għandhom jippromwovu l-interazzjoni bejn il-gruppi konsultattivi domestiċi rispettivi tagħhom, inkluża l-parteċipazzjoni tagħhom fil-Kumitat Konsultattiv tal-FSE stabbilit skont l-Artikolu 108 ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 16

Evitar u Soluzzjoni ta' Tilwim

1. Il-Partijiet għandhom jagħmlu l-isforzi kollha permezz ta' djalogu, konsultazzjoni, skambju ta' informazzjoni u kooperazzjoni biex jindirizzaw kull nuqqas ta' qbil dwar l-applikazzjoni ta' dan l-Anness.
2. F'każ ta' nuqqas ta' qbil bejn il-Partijiet rigward l-applikazzjoni ta' dan l-Anness, il-Partijiet għandhom jirrikorru esklużivament għall-proċeduri għas-soluzzjoni tat-tilwim stabbiliti skont l-Artikoli 17 u 18 ta' dan l-Anness.

ARTIKOLU 17

Konsultazzjonijiet u Medjazzjoni

1. Hlief meta previst mod ieħor f' dan l-Artikolu, għandhom japplikaw l-Artikoli 110 u 111 ta' dan il-Ftehim.
2. Il-konsultazzjonijiet għandhom isiru fi żmien għoxrin (20) jum mid-data tal-wasla tat-talba mill-Parti li kontriha jkun sar l-ilment u għandhom jitqiesu konklużi fi żmien disgħin (90) jum minn dik id-data tal-wasla, sakemm il-Partijiet ma jaqblux li jkomplu bil-konsultazzjonijiet.
3. Jekk il-konsultazzjonijiet jikkoncernaw dispożizzjonijiet relatati ma' ftehimiet jew strumenti multilaterali msemmija f' dan l-Anness, il-Partijiet għandhom iqisu l-informazzjoni mill-ILO jew minn organizzazzjonijiet jew korpi rilevanti stabbiliti skont l-MEAs sabiex jippromwovu l-koerenza bejn il-hidma tal-Partijiet u dik ta' tali organizzazzjonijiet jew korpi. Meta rilevanti, il-Partijiet għandhom ifittxu parir minn tali organizzazzjonijiet jew korpi, jew minn kull espert jew korp ieħor li jqisu xieraq. Kull Parti tista' tfittex ukoll, jekk xieraq, il-fehmiet tal-gruppi konsultattivi domestiċi stabbiliti skont l-Artikolu 15 ta' dan l-Anness jew kull parir espert ieħor.
4. Kull rizzoluzzjoni milhuqa mill-Partijiet għandha tkun disponibbli għall-pubbliku.

ARTIKOLU 18

Rizzoluzzjoni ta' Tilwim

1. Hlief meta previst mod ieħor f' dan l-Artikolu, għandhom japplikaw l-Artikoli minn 112 sa 115, l-Artikolu 116(1), (3), (4) u (5), l-Artikoli minn 119 sa 124, l-Artikolu 125(2) u (3), u l-Artikoli 126 u 127 ta' dan il-Ftehim.

2. Il-Kumitat tat-TSD stabbilit skont l-Artikolu 14 ta' dan l-Anness għandu, mhux aktar tard minn sitt (6) xhur wara d-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim, jistabbilixxi lista ta' mill-inqas hmistax-il (15) individwu li huma lesti u kapaċi jservu bħala arbitri għal tilwim skont dan l-Anness. Il-lista għandha tkun tikkonsisti minn tliet sublisti: sublista għal kull Parti li se sservi bħala arbitratur; u sublista ta' individwi li ma jkunux ċittadini tal-ebda waħda mill-Partijiet u li għandhom ikunu disponibbli biex jagħmluha ta' President tat-tribunal tal-arbitraġġ. Kull sublista għandi tinkludi mill-inqas ħames (5) individwi. Il-Kumitat tat-TSD għandu jżgura li l-lista tinzamm dejjem f'dan il-livell, f'konformità mar-regoli ta' proċedura.
3. L-arbitri għandu jkollhom għarfien speċjalizzat jew għarfien espert fil-ligi tax-xogħol jew ambjentali, kwistjonijiet indirizzati f'dan l-Anness, jew is-soluzzjoni ta' tilwim li jinqala' taħt ftehimiet internazzjonali. Għandhom ikunu indipendenti, iservu fil-kapaċijtaet individwali tagħhom u ma jiehdu struzzjonijiet minn ebda organizzazzjoni jew gvern, u lanqas ma jkunu affiljati mal-gvern ta' xi waħda mill-Partijiet, u għandhom ikunu konformi mal-kodiċi ta' kondotta annessi mar-regoli ta' proċeduri li jrid jadotta l-Kunsill tal-FSE fi żmien sitt (6) xhur wara d-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim skont l-Artikolu 125(4) ta' dan il-Ftehim.
4. Jekk it-tribunal tal-arbitraġġ ikun magħmul skont il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 113 ta' dan il-Ftehim, l-arbitri għandhom jintgħazlu mill-individwi rilevanti fuq is-sublisti msemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.
5. Fir-rigward ta' kwistjonijiet relatati mal-konformità mal-ftehimiet u l-istrumenti multilaterali msemmija f'dan l-Anness, l-informazzjoni jew l-opinjoni esperta mitluba mit-tribunal tal-arbitraġġ skont l-Artikolu 121 ta' dan il-Ftehim jenħtieġ li tinkludi informazzjoni u pariri mill-ILO jew minn korpi jew organizzazzjonijiet rilevanti stabbiliti skont l-MEAs.

6. Il-Parti li kontriha jkun sar l-ilment għandha mhux aktar tard minn wiehed u ghoxrin (21) jum wara li tingħata d-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ tinforma lill-grupp konsultattiv domestiku tagħha stabbilit skont l-Artikolu 15 ta' dan l-Anness bil-mizuri ta' konformità li tkun ħadet jew li biġsiebha tiegħu skont l-Artikolu 115(4) ta' dan il-Ftehim.
7. Il-Kumitat tat-TSD għandu jimmonitorja l-implimentazzjoni tal-mizuri ta' konformità. Il-gruppi konsultattivi domestiċi jistgħu jissottomettu osservazzjonijiet lill-Kumitat tat-TSD f'dan ir-rigward.

DIKJARAZZJONI KONGUNTA
TAL-UNJONI EWROPEA U TAR-REPUBBLIKA TAL-KENJA
DWAR IL-KOOPERAZZJONI EKONOMIKA U GĦALL-IŻVILUPP
SKONT DAN IL-FTEHIM

L-Unjoni Ewropea, minn naħa waħda, u r-Repubblika tal-Kenja, min-naħa l-oħra, (għall-finijiet ta' din id-Dikjarazzjoni Kongunta minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Partijiet") jaqblu li l-prinċipji u l-proċeduri li ġejjin japplikaw għal dan il-Ftehim.

1. Il-Partijiet jagħtu importanza kbira lill-implimentazzjoni b'suċċess ta' dan il-Ftehim, u lir-relazzjoni kummerċjali u għall-iżvilupp kontinwa bejniethom. Il-Partijiet għandhom relazzjoni produttiva u jistennew bil-herqa li jkomplu jiżviluppaw dik ir-relazzjoni skont dan il-Ftehim.
2. Il-Partijiet jirrikonoxxu li l-Parti V ta' dan il-Ftehim dwar il-kooperazzjoni ekonomika u għall-iżvilupp għandha tigi interpretata u applikata f'konformità mal-Ftehim ta' Cotonou jew mal-ftehim suċċessur tiegħu. Il-Partijiet jaqblu li f'każ ta' xi inkonsistenza bejn id-dispożizzjonijiet tal-Parti V ta' dan il-Ftehim u l-Ftehim ta' Cotonou jew il-ftehim suċċessur tiegħu, għandhom jipprevalu d-dispożizzjonijiet tal-Ftehim ta' Cotonou jew id-dispożizzjonijiet korrispondenti tal-ftehim suċċessur tiegħu. Kull dispożizzjoni inkonsistenti ma' dan ta' hawn fuq ma għandhiex tkun applikabbli.

3. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-appoġġ tal-Unjoni Ewropea għall-iżvilupp f'firxa wiesgħa ta' setturi, u jtennu l-impenn tagħhom lejn l-iżvilupp sostenibbli u bbażat fuq ir-regoli. Din is-sħubija bbażata fuq il-valuri u ta' fiduċja għandha l-għan li tagħti spinta lit- tkabbir ekonomiku sostenibbli u lix-xogħol deċenti għal kulhadd u li tippromwovi tranżizzjoni ekoloġika inklużiva li tiffoka fuq l-oqsma digitali, tal-klima, tal-enerġija u tat-trasport, appoġġjata minn investimenti intelligenti, nodfa u sikuri kemm mis-settur pubbliku kif ukoll minn dak privat.
- (a) B'mod konsistenti mas-Sħubija ta' Busan għal Kooperazzjoni Effettiva għall-Iżvilupp, li saret f'Busan fl-1 ta' Diċembru 2011, il-Partijiet jaqblu li jużaw u jappoġġjaw kif xieraq mekkaniżmi ta' twassil, fondi jew faċilitajiet nazzjonali jew reġjonali biex jidderieġu u jikkoordinaw ir-rizorsi għall-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim.
- (b) Il-Partijiet jirrikonoxxu li l-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim tista' tirriżulta fi sfidi, inkluż mill-impatt ta' tnaqqis tat-tariffi, li għandhom jiġu indirizzati, fost l-oħrajn permezz ta' azzjonijiet ta' kooperazzjoni ekonomika u għall-iżvilupp imwettqa mill-Unjoni Ewropea. Sadattant, il-Partijiet jaqblu li mhu se jkun hemm l-ebda kumpens finanzjarju speċifiku mill-Unjoni Ewropea u li l-qafas kumpensatorju ma japplikax bejn il-Partijiet. Madankollu, din il-kwistjoni tista' tiġi proposta għal rieżami fil-Kunsill tal-FSE fuq talba mir-Repubblika tal-Kenja.

- (c) Il-Partijiet jaqblu li ma jkunux applikabbli d-dispożizzjonijiet relatati mal-matriċi u mal-parametru referenzjarju f'dan il-Ftehim u l-Annessi tiegħu. Madankollu, il-Partijiet jaqblu li l-Matriċi, jew partijiet minnha, tista' tiġi applikata jew meħuda b'self sal-punt applikabbli filwaqt li jitqiesu l-prijoritajiet u l-parametri referenzjarji ta' investiment tal-Partijiet stess.
- (d) Il-Partijiet jaqblu li d-dispożizzjonijiet relatati mal-Fond tal-FSE, inklużi dawk relatati mat-twaqqif u l-ġestjoni tiegħu, ma japplikawx bejniethom.
- (e) Il-Partijiet jaqblu li dan il-Ftehim, inklużi referenzi għall-baġit tal-Unjoni Ewropea, il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp, il-Ftehim ta' Cotonou jew il-ftehim suċċessur tiegħu, ma jinvolvi l-ebda obbligu finanzjarju għal xi wahda mill-Partijiet.
-

PUBLIC

PROTOKOLL 1
DWAR ASSISTENZA AMMINISTRATIVA REĊIPROKA
FI KWISTJONIJIET DOGANALI

ARTIKOLU 1

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan il-Protokoll:

- (a) “prodotti” tfisser il-prodotti kollha li jaqgħu fl-ambitu tas-Sistema Armonizzata, irrispettivament mill-ambitu ta' dan il-Ftehim;
- (b) “legislazzjoni doganali” tfisser kull dispozizzjoni legali jew regolatorja, applikabbli fit-territorji ta' Parti, li tirregola l-importazzjoni, l-esportazzjoni u t-tranzitu ta' merkanzija u t-tqeghid tagħha taht kull sistema jew proċedura doganali, inklużi miżuri ta' projbizzjoni, restrizzjoni u kontroll;
- (c) “Awtorità Applikanti” tfisser awtorità amministrattiva kompetenti li tkun inġatret minn Partijiet għall-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll u li tagħmel talba għal assistenza fuq il-bażi ta' dan il-Protokoll;
- (d) “Awtorità Li Ssirilha t-Talba” tfisser awtorità amministrattiva kompetenti li tkun inġatret minn Parti għall-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll u li tkun irċeviet talba għal assistenza fuq il-bażi ta' dan il-Protokoll;
- (e) “*data personali*” tfisser l-informazzjoni kollha relatata ma' individwu identifikat jew identifikabbli;
- (f) “operazzjoni bi ksur ta' legiżlazzjoni doganali” tfisser kull ksur jew attentat ta' ksur ta' legiżlazzjoni doganali.

ARTIKOLU 2

Kamp ta' applikazzjoni

1. Il-Partijiet għandhom jassistu lil xulxin, fl-oqsma fil-kompetenza tagħhom, bil-mod u skont il-kundizzjonijiet stipulati f'dan il-Protokoll, biex jiżguraw l-applikazzjoni korretta tal-leġislazzjoni doganali, b'mod partikolari bil-prevenzjoni, l-investigazzjoni u l-ġlieda kontra operazzjonijiet bi ksur tal-leġislazzjoni doganali.
2. L-assistenza fi kwistjonijiet doganali, kif prevista f'dan il-Protokoll, għandha tapplika għal kull awtorità amministrattiva tal-Partijiet li tkun kompetenti għall-applikazzjoni ta' dan il-Protokoll. Ma għandhiex tippregudika r-regoli li jirregolaw l-assistenza reciproka fi kwistjonijiet kriminali. Lanqas ma għandha tkopri l-informazzjoni li tinkiseb skont is-setgħat eżercitati fuq talba ta' awtorità ġudizzjarja, hlief meta l-komunikazzjoni ta' tali informazzjoni jkollha l-awtorizzazzjoni minn qabel ta' dik l-awtorità.
3. L-assistenza fil-proċeduri ta' rkupru rigward dazji, taxxi jew multi mhijiex koperta minn dan il-Protokoll.

ARTIKOLU 3

Assistenza fuq Talba

1. Fuq talba tal-Awtorità Applikanti, l-Awtorità Li Ssirilha t-Talba għandha ttiprovdiha l-informazzjoni rilevanti kollha li tista' tippermettilha tiżgura li l-leġislazzjoni doganali tiġi applikata b'mod korrett, inkluża informazzjoni rigward attivitajiet meqjusa jew ippjanati li jkunu jew li jistgħu jkunu operazzjonijiet bi ksur ta' leġislazzjoni doganali.
2. Fuq talba tal-Awtorità Applikanti, l-Awtorità Li Ssirilha t-Talba għandha tinformaha:
 - (a) dwar jekk prodotti esportati mit-territorju ta' Parti jkunux ġew importati legalment fit-territorju tal-Parti l-oħra, filwaqt li tispeċifika, meta xieraq, il-proċedura doganali applikata għall-prodotti;
 - (b) dwar jekk prodotti importati fit-territorju ta' Parti jkunux ġew esportati legalment mit-territorju tal-Parti l-oħra, filwaqt li tispeċifika, meta xieraq, il-proċedura doganali applikata għall-prodotti.
3. Fuq talba tal-Awtorità Applikanti, l-Awtorità Li Ssirilha t-Talba għandha, fil-qafas tad-dispożizzjonijiet legali jew regolatorji tagħha, tiegħu l-passi mehtieġa biex tiżgura sorveljanza speċjali ta':
 - (a) persuni fiżiċi jew ġuridiċi li fir-rigward tagħhom ikun hemm bażi raġonevoli sabiex wieħed jemmen li jkunu jew li kienu involuti f'operazzjonijiet bi ksur ta' leġislazzjoni doganali;

- (b) postijiet li fihom hażniet ta' merkanziji kienu jew setgħu kienu miġbura b'tali mod li jkun hemm bażi raġonevoli sabiex wieħed jemmen li dawn il-prodotti kienu maħsuba biex jintużaw f'operazzjonijiet bi ksur ta' leġislazzjoni doganali;
- (c) prodotti li jkunu jew li jistgħu jiġu trasportata b'tali mod li jkun hemm bażi raġonevoli sabiex wieħed jemmen li dawn ikunu maħsuba biex jintużaw f'operazzjonijiet bi ksur ta' leġislazzjoni doganali; u
- (d) mezzi tat-trasport li jkunu jew setgħu kienu użati b'tali mod li jkun hemm bażi raġonevoli sabiex wieħed jemmen li kienu maħsuba biex jintużaw f'operazzjonijiet bi ksur ta' leġislazzjoni doganali.

ARTIKOLU 4

Assistenza Spontanja

Il-Partijiet għandhom jassistu lil xulxin, b'inizjattiva proprja u f'konformità mad-dispożizzjonijiet legali jew regolatorji tagħhom, jekk huma jqisu li dak ikun meħtieġ għall-applikazzjoni korretta tal-leġislazzjoni doganali, partikolarment billi jipprovdu informazzjoni miksuba dwar:

- (a) operazzjonijiet li jkunu jew li jidhru li jkunu bi ksur ta' leġislazzjoni doganali u li jistgħu jkunu ta' interess għall-Parti l-oħra;
- (b) il-mezzi jew il-metodi godda użati fit-tweqqif ta' operazzjonijiet bi ksur ta' leġislazzjoni doganali;
- (c) il-prodotti magħrufa li jkunu soġġetti għal operazzjonijiet bi ksur ta' leġislazzjoni doganali;

- (d) persuni fiżiċi jew ġuridiċi li fir-rigward tagħhom ikun hemm bażi raġonevoli sabiex wiehed jemmaen li jkunu jew li kienu involuti f'operazzjonijiet bi ksur ta' leġislazzjoni doganali; u
- (e) mezzi tat-trasport li fir-rigward tagħhom ikun hemm bażi raġonevoli sabiex wiehed jemmaen li kienu intużaw, qed jintużaw, jew jistgħu jintużaw f'operazzjonijiet bi ksur ta' leġislazzjoni doganali.

ARTIKOLU 5

Konsenja u Notifika

1. Fuq talba tal-Awtorità Applikanti, l-Awtorità Li Ssirilha t-Talba għandha, f'konformità mad-dispożizzjonijiet legali jew regolatorji applikabbli għal din tal-aħħar, tiegħu l-miżuri kollha meħtieġa sabiex:
 - (a) tikkunsinna kull dokument li jgħodgħ mill-Awtorità Applikanti u li jaqa' fl-ambitu ta' dan il-Protokoll, lil destinatarju li jkun residenti jew stabbilit fit-territorju tal-Awtorità Li Ssirilha t-Talba, u, meta xieraq;
 - (b) tinnotifika kull deċiżjoni li tohgħodgħ mill-Awtorità Applikanti u li taqa' fl-ambitu ta' dan il-Protokoll, lil destinatarju li jkun residenti jew stabbilit fit-territorju tal-Awtorità Li Ssirilha t-Talba.
2. It-talbiet għal kunsinna ta' dokumenti jew notifika ta' deċiżjonijiet għandhom isiru bil-miktub f'lingwa uffiċjali tal-Awtorità Li Ssirilha t-Talba jew f'lingwa aċċettabbli minn dik l-awtorità.

ARTIKOLU 6

Forma u Sustanza ta' Talbiet għal Assistenza

1. It-talbiet skont dan il-Protokoll għandhom isiru bil-miktub. Huma għandhom ikunu akkumpanjati mid-dokumenti meħtieġa biex ikun hemm konformità mat-talba. Meta meħtieġ minhabba l-urgenza tas-sitwazzjoni, jistgħu jkunu aċċettati talbiet bil-fomm, iżda dawn it-talbiet iridu jkunu kkonfermati bil-miktub immedjatament. It-talbiet jistgħu wkoll jiġu kkomunikati f' forma elettronika.
2. Talbiet skont il-paragrafu 1 għandhom jinkludu l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) l-isem tal-Awtorità Applikanti;
 - (b) il-miżura mitluba;
 - (c) il-fini u r-raġuni għat-talba;
 - (d) id-dispozzjonijiet legali jew regolatorji u l-elementi legali l-oħra involuti;
 - (e) indikazzjonijiet kemm jista' jkunu eżatti u komprensivi dwar il-persuni naturali jew legali li jkunu l-mira tal-investigazzjonijiet; u
 - (f) sommarju tal-fatti rilevanti u tal-istharrigiet li jkunu diġà twettqu.

3. It-talbiet għandhom jintbagħtu f'lingwa uffiċjali tal-Awtorità Li Ssirilha t-Talba jew f'lingwa aċċettabbli għal dik l-awtorità. Dan ir-rekwiżit ma japplika għal ebda dokument li jakkumpanja t-talba skont il-paragrafu 1.
4. Jekk talba ma tissodisfax ir-rekwiżiti formali stipulati hawn fuq, tista' tintalab il-korrezzjoni jew il-kompletezza tagħha; sadattant jistgħu jkunu ordnati miżuri ta' prekawzzjoni.

ARTIKOLU 7

Eżekuzzjoni ta' Talbiet

1. Sabiex tkun konformi ma' talba għal assistenza, l-Awtorità Li Ssirilha t-Talba għandha tipproċedi, fil-limiti tal-kompetenza tagħha u tar-rizorsi li jkollha, bħallikieku tkun qed taġixxi f'isimha jew fuq talba ta' awtoritajiet oħra ta' dik l-istess Parti, billi tipprovdi informazzjoni li diġà jkollha fil-pussess tagħha, billi twettaq sħarriġ xieraq jew billi tagħmel arrangamenti biex dan jitwettaq. Din id-dispożizzjoni għandha tapplika wkoll għal kull awtorità oħra li lilha tiġi indirizzata t-talba mill-Awtorità Li Ssirilha t-Talba meta din tal-aħħar ma tkunx tista' taġixxi waħidha.
2. It-talbiet għal assistenza għandhom jitwettqu f'konformità mad-dispożizzjonijiet legali jew regolatorji tal-Parti li ssirilha t-talba.

3. Uffiċjali ta' Parti, debitament awtorizzati, bi qbil mal-Parti l-oħra involuta u soġġetti għall-kundizzjonijiet stipulati minn din tal-aħħar, jistgħu:
- (a) ikunu preżenti biex jiksbu fl-uffiċċji tal-Awtorità Li Ssirilha t-Talba jew ta' xi awtorità oħra kkonċernata, f'konformità mal-paragrafu 1, informazzjoni relatata ma' attivitajiet li jkunu jew li jistgħu jkunu operazzjonijiet bi ksur ta' leġislazzjoni doganali li l-Awtorità Applikanti tkun teħtieġ għall-finijiet ta' dan il-Protokoll;
 - (b) ikunu preżenti waqt sħarriġ mwettaq fit-territorju ta' din tal-aħħar.

ARTIKOLU 8

Forma li fiha tiġi Kkomunikata l-Informazzjoni

1. L-Awtorità Li Ssirilha t-Talba għandha tikkomunika bil-miktub ir-rizultati tal-istħarriġ lill-Awtorità Applikanti flimkien mad-dokumenti, il-kopji ċertifikati jew l-affarijiet l-oħra rilevanti.
2. Jekk tintalab, l-informazzjoni mogħtija fil-paragrafu 1 tista' tkun f'forma elettronika.
3. Id-dokumenti oriġinali għandhom jintbagħtu biss wara li ssir talba f'kazijiet li fihom ma jkunux biżżejjed il-kopji ċertifikati. Dawn id-dokumenti oriġinali għandhom jintbagħtu lura kemm jista' jkun malajr.

ARTIKOLU 9

Eċċezzjonijiet għall-Obbligu ta' Għoti ta' Assistenza

1. L-assistenza tista' tkun miċhuda jew tista' tkun soġġetta li tissodisfa ċerti kundizzjonijiet u rekwiżiti, f'kazijiet li fihom Parti kkonċernata tkun tal-fehma li l-assistenza skont dan il-Protokoll:
 - (a) aktarx tippregudika s-sovranità ta' Stat bi Sħab tal-EAC jew dik ta' Stat Membru tal-UE li jkun intalab jagħti assistenza skont dan il-Protokoll; jew
 - (b) aktarx tista' tippregudika l-politika pubblika, is-sigurtà jew interessi essenzjali oħra, b'mod partikolari fil-kazijiet imsemmija skont l-Artikolu 10(2); jew
 - (c) jiksru sigriet industrijali, kummerċjali jew professjonali.
2. L-assistenza tista' tiġi posposta mill-Awtorità Li Ssirilha t-Talba minhabba li tfixkel investigazzjoni, prosekuzzjoni jew proċediment li jkun għaddej. F'tali każ, l-Awtorità Li Ssirilha t-Talba għandha tikkonsulta mal-Awtorità Applikanti biex tiddetermina jekk l-assistenza tkunx tista' tingħata soġġetta għal tali termini u kundizzjonijiet li tista' titlob l-Awtorità Li Ssirilha t-Talba.
3. Meta l-Awtorità Applikanti tfittex assistenza li hija stess ma tkunx tista' tagħti jekk din tintalab, għandha tiġbed l-attenzjoni għal dak il-fatt fit-talba tagħha. Imbagħad tkun ir-responsabbiltà tal-Awtorità Li Ssirilha t-Talba li tiddeċiedi kif twieġeb għal tali talba.

4. Għall-każijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2, id-deċiżjoni tal-Awtorità Li Ssirilha t-Talba u r-ragunijiet iridu jiġu kkomunikati lill-Awtorità Applikanti mingħajr dewmien.

ARTIKOLU 10

Skambju ta' Informazzjoni u Kunfidenzjalità

1. Kull informazzjoni kkomunikata f'għamla tkun li tkun skont dan il-Protokoll għandha tkun ta' natura kunfidenzjali jew ristretta, skont ir-regoli applikabbli f'kull waħda mill-Partijiet. Tali informazzjoni għandha tkun koperta mill-obbligu tas-segretzza uffiċjali u għandha tgawdi l-protezzjoni li tingħata lil informazzjoni simili skont il-liġijiet rilevanti tal-Parti li rċevietha u, fil-każ tal-UE, id-dispożizzjonijiet korrispondenti li japplikaw għall-awtoritajiet tal-UE¹.
2. *Data* personali tista' tiġi skambjata biss bi qbil mal-Parti li tirċeviha biex ikun żgurat livell adegwat ta' protezzjoni ta' tali *data* għall-inqas b'mod ekwivalenti għal dak applikabbli għal dak il-każ partikolari fil-Parti li tista' tagħtiha. Għal dak l-għan, il-Partijiet għandhom jikkomunikaw lil xulxin informazzjoni oħra dwar ir-regoli u d-dispożizzjonijiet legali applikabbli tagħhom.

¹ Ir-Regolament (KE) Nru 45/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Diċembru 2000 dwar il-protezzjoni ta' individwu fir-rigward tal-ipproċessar ta' *data* personali (ĠUUE L 8, 12.1.2001, p. 1).

3. L-użu, fi proċedimenti ġudizzjarji jew amministrattivi istitwiti fir-rigward ta' operazzjonijiet bi ksur ta' leġislazzjoni doganali, ta' informazzjoni miksuba skont dan il-Protokoll, huwa meqjus li jkun għall-finijiet ta' dan il-Protokoll. Għalhekk, il-Partijiet jistgħu, fir-rekords tal-evidenza, ir-rapporti u x-xhieda tagħhom u fil-proċedimenti u l-akkużi mressqa quddiem il-qrati, jużaw bħala evidenza l-informazzjoni miksuba u d-dokumenti kkonsultati f'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Protokoll. L-awtorità kompetenti li pprovdiet dik l-informazzjoni jew tat l-aċċess għal dawn id-dokumenti għandha tkun innotifikata dwar tali użu.
4. L-informazzjoni miksuba għandha tintuża biss għall-finijiet ta' dan il-Protokoll. Meta waħda mill-Partijiet tixtieq tuża tali informazzjoni għal għanijiet oħra, għandha tikseb minn qabel kunsens bil-miktub tal-awtorità li provdiet l-informazzjoni. Tali użu għandu mbaġħad ikun soġġett għal kull restrizzjoni stabbilita minn dik l-awtorità.

ARTIKOLU 11

Esperti u Xhieda

Uffiċjal ta' Awtorità Li Ssirilha t-Talba jista' jkun awtorizzat jidher, fil-limiti tal-awtorizzazzjoni mogħtija, bħala espert jew xhud fi proċedimenti ġudizzjarji jew amministrattivi rigward il-kwistjonijiet koperti f'dan il-Protokoll, u jipproduċi tali oġġetti, dokumenti u kopji ċertifikati tagħhom, li jistgħu jkunu meħtieġa għall-proċedimenti. It-talba għad-dehra trid tindika speċifikament quddiem liema awtorità ġudizzjarja jew amministrattiva ikollu jidher l-uffiċjal, dwar liema kwistjonijiet u skont liema titolu jew kwalifika se jsiru l-mistoqsijiet lill-uffiċjal.

ARTIKOLU 12

Spejjeż tal-Assistenza

Il-Partijiet għandhom jirrinunzjaw il-pretensjonijiet kollha fir-rigward ta' xulxin għar-rimborż tal-ispejjeż miġruba skont dan il-Protokoll, hlief, meta xieraq, għall-ispejjeż ta' esperti u xhieda, u dawk ta' interpreti u tradutturi li ma jkunux impjegati fis-servizz pubbliku.

ARTIKOLU 13

Implimentazzjoni

1. L-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll għandha tkun fdata, minn naħa waħda, lill-awtoritajiet doganali tal-Istat(i) bi Sħab tal-EAC u, min-naħa l-oħra, lis-servizzi kompetenti tal-Kummissjoni Ewropea u lill-awtoritajiet doganali tal-Istati Membri tal-UE, kif xieraq. Huma għandhom jiddeċiedu dwar il-mizuri u l-arrangamenti prattiċi kollha meħtieġa għall-applikazzjoni tiegħu, filwaqt li jikkunsidraw ir-regoli fis-seħħ b'mod partikolari fil-qasam tal-protezzjoni tad-*data*.
2. Il-Partijiet għandhom jikkonsultaw lil xulxin u sussegwentement iżommu lil xulxin infurmati dwar ir-regoli dettaljati ta' implimentazzjoni li jiġu adottati f'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Protokoll.

ARTIKOLU 14

Emendi

Il-Partijiet jistgħu jirrakkomandaw lill-korpi kompetenti emendi li huma jqisu li għandhom isiru għal dan il-Protokoll.

ARTIKOLU 15

Dispożizzjonijiet Finali

1. Dan il-Protokoll għandu jikkomplementa u mhux ifixkel l-applikazzjoni ta' xi ftehim dwar assistenza amministrattiva reċiproka li jkun gie konkluz jew li jista' jigi konkluz bejn il-Partijiet, u lanqas ma jista' jipprekludi l-għoti ta' assistenza reċiproka aktar estensiva skont tali ftehimiet.
2. Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Protokoll ma għandhomx jaffettwaw l-obbligi tal-Partijiet skont xi ftehim internazzjonali ieħor jew konvenzjoni internazzjonali oħra.
3. Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Protokoll ma jaffettwawx id-dispożizzjonijiet tal-UE li jirregolaw il-komunikazzjoni bejn is-servizzi kompetenti tal-Kummissjoni Ewropea u l-awtoritajiet doganali tal-Istati Membri tal-UE ta' xi informazzjoni miksuba skont dan il-Protokoll li tista' tkun ta' interess għall-UE.

4. Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Protokoll ma għandhomx jaffettwaw id-dispożizzjonijiet tal-Istat(i) bi Sħab tal-EAC li jirregolaw il-komunikazzjoni bejn l-organi kompetenti tal-EAC u l-awtoritajiet doganali tal-Istat(i) bi Sħab tal-EAC ta' xi informazzjoni miksuba skont dan il-Protokoll li tista' tkun ta' interess għall-Istat(i) bi Sħab tal-EAC.
5. Minkejja d-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 1, id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Protokoll għandhom jieħdu preċedenza fuq id-dispożizzjonijiet ta' kull Ftehim dwar l-assistenza reċiproka bilaterali konkluz jew li jista' jiġi konkluz bejn Stati Membri individwali tal-UE u Stat bi Sħab tal-EAC sal-punt li d-dispożizzjonijiet ta' dan tal-aħħar ikunu inkompatibbli ma' dawk ta' dan il-Protokoll.
6. Fir-rigward ta' kwistjonijiet relatati mal-applikabilità ta' dan il-Protokoll, il-Partijiet għandhom jikkonsultaw lil xulxin biex isolvu l-kwistjoni fil-qafas tal-Kumitat Speċjali dwar il-Facilitazzjoni Doganali u Kummerċjali.

DIKJARAZZJONI KONGUNTA DWAR IR-REGOLI TAL-ORIGINI
MILL-UNJONI EWROPEA U MIR-REPUBBLIKA TAL-KENJA

L-Unjoni Ewropea, minn naħa waħda, u r-Repubblika tal-Kenja, min-naħa l-oħra, (għall-finijiet ta' din id-Dikjarazzjoni Kongunta minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Partijiet"),

FILWAQT LI JFAKKRU fil-valuri komuni tagħhom u fir-rabtiet kulturali, politiċi, ekonomiċi u ta' kooperazzjoni b'saħħithom li jgħaqqduhom;

FILWAQT LI JFAKKRU l-Ftehim ta' Cotonou u l-ftehim suċċessur tiegħu;

FILWAQT LI JFAKKRU it-Trattat li jstabilixxi l-Komunità tal-Afrika tal-Lvant (EAC) iffirmit f'Arusha fit-30 ta' Novembru 1999, u l-Protokoll tiegħu dwar it-Twaqqif tal-Unjoni Doganali tal-Komunità tal-Afrika tal-Lvant;

FILWAQT LI JFAKKRU fl-FSE bejn l-UE u l-EAC;

FILWAQT LI JAFFERMAW MILL-ĠDID l-impenn tagħhom li jsaħħu l-kooperazzjoni dwar kwistjonijiet bilaterali, reġjonali u globali ta' thassib komuni;

Jikkonfermaw it-test tal-Artikolu 9 ta' dan il-Ftehim dwar ir-regoli tal-orġini u jaqblu li l-Protokoll dwar ir-regoli tal-orġini tal-FSE bejn l-UE u l-EAC se jkun il-bażi għall-protokoll futur dwar ir-regoli tal-orġini li għandu jiġi adottat skont l-Artikolu 9(2) ta' dan il-Ftehim, inkluża l-istruttura tiegħu, b'xi aġġustamenti limitati meħtieġa b'mod partikolari biex titqies in-natura bilaterali ta' dan il-Ftehim. Kull Parti tista' tagħmel proposti xierqa għal tali aġġustamenti, filwaqt li żżomm f'moħħha d-dimensjoni reġjonali futura ta' dak il-protokoll. Sakemm dan il-protokoll dwar ir-regoli tal-orġini jiġi adottat mill-Partijiet, u skont l-Artikolu 9(1) ta' dan il-Ftehim, kull Parti għandha tapplika r-regoli tal-orġini inklużi fir-Regolament (UE) 2016/1076 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ir-Regolament dwar l-Access għas-Suq)¹ bħala l-liġi applikabbli tal-Parti importatrici. Il-partijiet se jadottaw protokoll dwar ir-regoli tal-orġini skont l-Artikolu 9(2) ta' dan il-Ftehim li jkopri kemm l-esportazzjonijiet mill-Unjoni Ewropea kif ukoll dawk mir-Repubblika tal-Kenja mill-aktar fis possibbli wara li dan il-Ftehim isir applikabbli. Id-diskussjonijiet dwar tali protokoll ser jibdew immedjatement.

¹ Ir-Regolament (UE) 2016/1076 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-8 ta' Ġunju 2016 li japplika l-arranġamenti għal prodotti li joriginaw f'ċerti Stati li huma parti mill-Grupp ta' Stati Afrikani, tal-Karibew u tal-Paċifiku (AKP) previsti fi ftehimiet li jstabbilixxu, jew li jwasslu biex jiġu stabbiliti, ftehimiet ta' sħubija ekonomika (riformulazzjoni) (ĠU UE L 185, 8.7.2016, p. 1).

DIKJARAZZJONI KONGUNTA
DWAR IL-KUMMERĊ U L-IŻVILUPP SOSTENIBBLI
MILL-UNJONI EWROPEA U MIR-REPUBBLIKA TAL-KENJA

L-Unjoni Ewropea, minn naħa waħda, u r-Repubblika tal-Kenja, min-naħa l-oħra, (għall-finijiet ta' din id-Dikjarazzjoni Kongunta minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Partijiet"),

FILWAQT LI JFAKKRU fil-valuri kondiviżi tagħhom u fir-rabtiet kulturali, politiċi, ekonomiċi u ta' kooperazzjoni b'saħħithom li jgħaqqduhom,

FILWAQT LI JFAKKRU fil-Ftehim ta' Cotonou, u l-ftehim suċċessur tiegħu;

FILWAQT LI JFAKKRU fit-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità tal-Afrika tal-Lvant (East African Community, EAC) iffirmat f'Arusha fit-30 ta' Novembru 1999 u l-Protokoll tiegħu dwar it-Twaqqif tal-Unjoni Doganali tal-Komunità tal-Afrika tal-Lvant;

FILWAQT LI JFAKKAR fil-FSE bejn l-UE u l-EAC;

FILWAQT LI JAFFERMAW MILL-ĠDID l-impenn tagħhom li jsaħħu l-kooperazzjoni dwar kwistjonijiet bilaterali, reġjonali u globali ta' thassib komuni;

DETERMINATI li jiżguraw li dan il-Ftehim irawwem is-sostenibbiltà, sabiex it-tkabbir ekonomiku jimxi id f'id mal-protezzjoni ta' xogħol deċenti, il-klima u l-ambjent, f'konformità sħiħa mal-valuri u l-prijoritajiet kondiviżi mal-Partijiet, inkluż l-appoġġ għat-tranzizzjoni ekoloġika u l-promozzjoni ta' ktajjen tal-valur responsabbli u sostenibbli;

Jimpenjaw ruħhom, fil-kuntest tal-Artikolu 3 ta' dan il-Ftehim, li jkomplu jesploraw it-tishiħ tal-mekkanizmi reċiproċi għall-implimentazzjoni u l-applikazzjoni effettivi tal-impenji dwar il-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli matul il-perjodu ta' rieżami inizjali. Tali esplorazzjoni tatkompilja tal-konformità reċiproka tista' tinkludi pjanijiet direzzjonali ta' implimentazzjoni, assistenza finanzjarja u teknika, u l-inkoraġġiment ta' approċċi partecipattivi, kif ukoll modi biex jiġu indirizzati divergenzi potenzjali fl-implimentazzjoni tal-impenji miftiehma.